

PlaçaGran

Publicació
Granollerina

Núm. 8

Dissabte, 23 de desembre del 1978

Preu: 40 ptes

NADAL 78

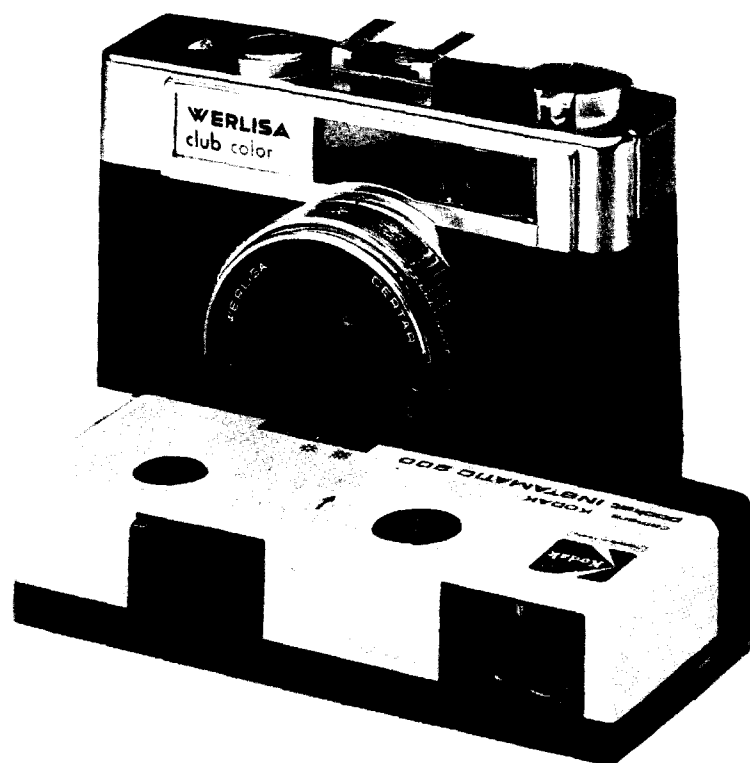

El Museu i La Unió Liberal
Avortament provocat
«Revista de Granollers»
Polèmica vilatana: La Festa Major
Reguitzell de Temes Nadalencs

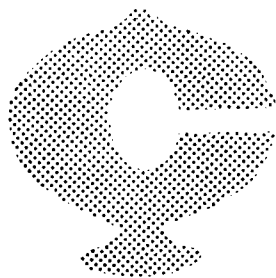

---

*EL NOSTRE
VALUÓS OBSEQUI
D'AQUEST NADAL*

**ESCOLLIU LA MÀQUINA QUE MÉS US AGRADI
DEL 22 al 31 DE DESEMBRE DEL 1978**

**CAIXA DE CREDIT
GRANOLLERS**

S. COOP

Avinguda Sant Esteve, 20 - Granollers

CITROËN CONCESIONARIO

Garage ELOY

PEDRO FONT JUANOLA

GRANOLLERS - BADALONA - MOLLET

Certifiqui els seus diners a la Caixa de Barcelona

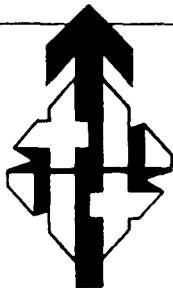
+ *Seguretat*
+ *Benefici*
+ *Liquiditat*
+ *Interessos trimestrals*

= **CERTIFICATS DE DIPÒSIT**

Demani informació dels Certificats de Dipòsit a qualsevol de les nostres oficines.

CAIXA D'ESTALVIS
I MONT DE PIETAT

DE BARCELONA

GESTORIA ADMINISTRATIVA
ESCOLA CONDUCTORS
ASSEGURANCES GENERALS
ADMINISTRACIO FINQUES

GARCIA

CARRER GIRONA, 52, 1 - TEL. 870 04 92 - 870 22 11
CARRER A. VIÑAMATA, 3 - TEL. 870 13 79

GRANOLLERS

**Indústries
B. Porredon**

forges de metalls
no fèrrics

Carrer Tetuan, 108-120
Tel. 870 64 50
GRANOLLERS

Aquí hi ha un premi

Pot ser el vostre.
Del
19 de desembre
al
6 de gener
podeu guanyar milers de
premis tot coneixent
"Granollers
i els seus voltants"

Si sou
una persona afortunada
i teniu bones mans
podeu passar
un cap de setmana
a París...
tots dos sols!

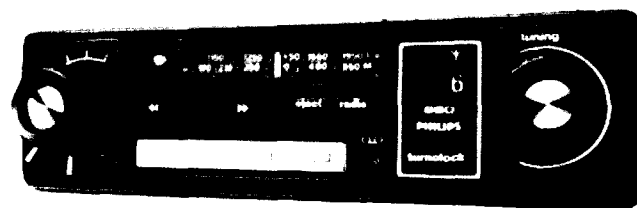
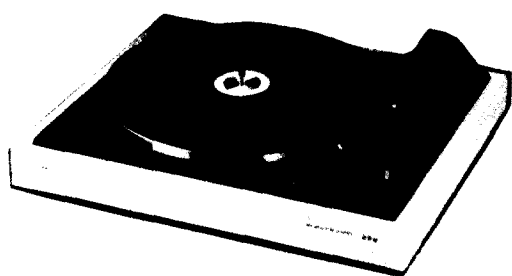
Demaneu les vostres butlletes on vegeu el distintiu UBG. En comprar als establiments de la Unió de Botiguers de Granollers tindreu la possibilitat d'obtenir uns atractius premis immediats. Totes les butlletes tenen premi. Rasqueu la vostra butlleta i bescanvieu-la tot seguit!. Fins al 12 de gener podeu passar a recollir els premis per les oficines del Banc Industrial del Mediterrani a Granollers. Les regles de joc les té dipositades un Notari.

Quan recolliu la vostra butlleta assegureu-vos la bona sort. Aquest són alguns dels premis més "recomanables":
Un viatge a París per a dues persones.
o butlletes UBG, premis immediats amb 5, 10, 15 i 20 butlletes
o un televisor TELEFUNKEN PALCOLOR
o una nevera SUPER SER
o un rellotge SEIKO
o una ploma i un bolígraf PARKER xapats en or
o un parell de sabates KICKERS a escollir
Sabem que us agradaria molt fer una passejada pel Sena. Si acompanyeu el vostre fill a conèixer "Granollers i els seus voltants" és ben possible que hàgiu de preparar les maletes. Als establiments UBG us n'informaran més àmpliament. Bon Voyage.

SASTRE

Electrodomèstics - Ràdio TV
A més som especialistes en so
AUTO-RÀDIO

ALTA FIDELITAT PHILIPS

Visiteu les nostres sales d'audició
i sereu degudament atesos

Avgda. Generalíssim, 3 i 5 - Tel. 870 54 50
Avgda. Generalíssim, 279 - 281 - Tel. 870 84 54
GRANOLLERS

---

joguines

jocs educatius - material escolar
scalextric - trens

Anselm Clavé, 32 - Telèfon 870 01 23 - GRANOLLERS

Pâtisserie Bomboneria

San Roc, 3

Puigdomènech

GRANOLLERS

Tel. 870 07 82

Cafès

Santa Elisabet, 10

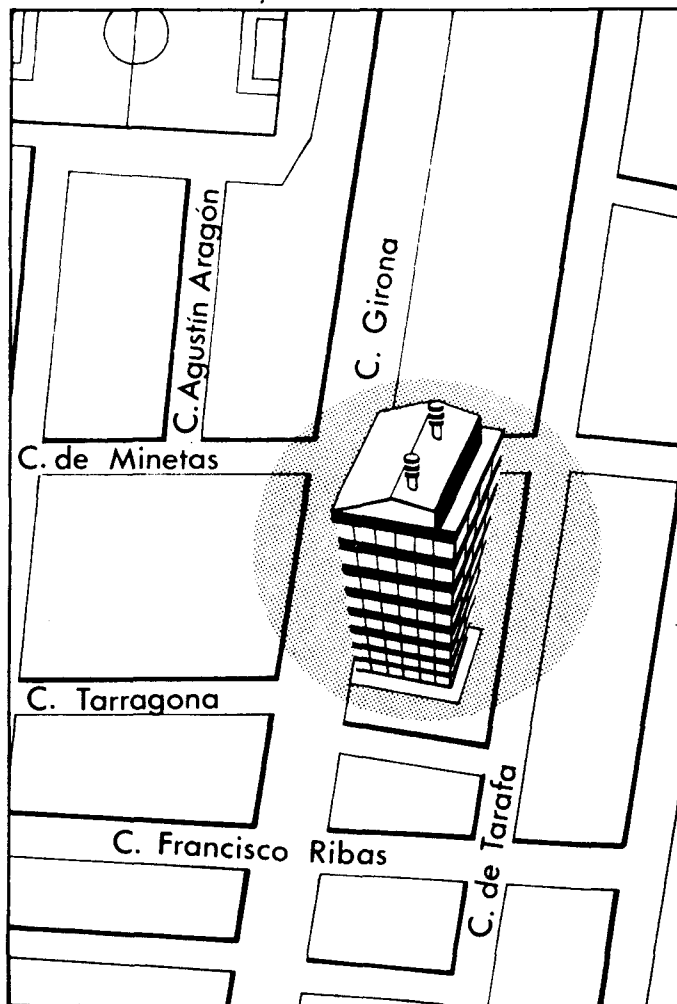
LA
FONDA EUROPA

US DESITJA BON NADAL
I BON MIL NOUCENTS SETANTA NOU

c. Girona, 77-79 - GRANOLLERS

PISOS GESTA *

Es distingeixen per
una acurada construcció
i per la qualitat dels seus acabats.

- * 4 HABITACIONS
- * CUINA: Equipada amb armaris baixos i murals, cuina damuntera a gas butà, forn mural independent elèctric, campana extractora, preparat per a neteja vaixelles, alicatat fins el sostre amb ceràmica relleu, sòl de ceràmica tipus grès.
- * MENJADOR-ESTAR: Amb accés directe a l'exterior, independent de la zona de nit.
- * BANY COMPLET: Amb sanitaris de color, griferia d'importació i sòl ceràmic.
- * LAVABO: Amb inodor i lavabo color, sòl ceràmic.
- * REBEDOR: Independent.
- * 2 TERRASSES: Una exterior i una altra interior per a zona de servei.
- * CALEFACCIÓ: Central a totes les dependències i comptador individual de consum.
- * PARKING: En el mateix edifici.
- * PREU: Des de 2.600.000 ptes.

INFORMACIÓ I VENDA:

En el mateix edifici tots els dies laborables de 6 a 8. Dissabtes de 5 a 8. Diumenges de 11 a 1 del matí.

A les nostres oficines tots els dies en hores laborables.

*GESTA

Plaça Caidos, 23 - T. 870 11 12 - GRANOLLERS.

El Museu i La Unió Liberal

En Joan de Sagarra optà per la reconciliació l'Alcalde Llobet per l'agraïment

RECUPEREM LA HISTORIA

El 16 de desembre a les set de la tarda al Museu de Granollers assistírem a una reunió que podríem anomenar històrica. Traspassada la porta descobrírem ràpidament en el vestíbul que allà hi passava quelcom important. Hi trobàrem els Amics del Museu, algun polític, alguna cara desconeguda de persones de la capital, gent de teatre, però també hi havia uns granollerins que no havien posat mai els peus en aquell edifici des que els hi varen prendre. Sí, alguns Socis de La Unió Liberal hi estaven presents i això era tot un signe del que havia de passar. Signe que podríem anomenar el primer pas positiu vers una reconciliació local.

S'inaugurava una exposició, o si voleu —com diu la tarja de la invitació— una exhibició de «Peces de Museu» i el Delegat de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, Sr. Joan de Segarra, havia de fer un parlament sobre «Els Museus, avui». Aquell doble acte esdevindria —i no per atzar— un dia clau dins del procés de la recuperació de la nostra història.

La Junta Provisional del Museu s'havia encarregat de treure la pols i restaurar el que formava part del patrimoni del vell Museu de Can Molina, que amb urgència s'havia emmagatzemat, sense gaires condicions, a l'antic Col·legi Municipal de Segon Ensenyament del carrer Corró. Ara ens oferien un recull de les peces netes i polides, ordenades i catalogades. Un treball digne de tota lloança i que cal que sigui visitat pels nostres conciudadans, que en són els destinataris.

UN DEUTE AMB LA UNIO LIBERAL

En Joan de Sagarra també va treure la pols. Va parlar amb tota naturalitat i senzillesa. Públicament va treure el vel del deute que es té a La Unió Liberal. Aquell silenci tens de la sessió es trencà amb uns breus aplaudiments. Cal —digué— que en el Mu-

seu s'hi faci una exposició monogràfica del que ha estat i significa La Unió Liberal.

Per situar, caldria explicar que en la taula presidencial s'hi trobava a més de l'illustre conferenciant, el senyor Jordi Maragall, Director de Cultura de la Generalitat de Catalunya i el nostre batlle, Francesc Llobet. Aquestes paraules seguien a la felicitació que va adreçar a la ciutat de Granollers pel magnífic Museu.

UNA POLITICA MUSEISTICA MUNICIPAL

Després ens va parlar de l'estudi prospectiu que es fa sobre els museus de Barcelona per veure'n quina política s'ha portat. Va parlar de supòsits i percentatges i de l'organigrama de la Delegació de Cultura de Barcelona, per plantejar-nos el primer problema que tenen, que no és altre que la financiació. Ens digué que estan estudiant quina imatge en té, el barceloní, dels seus museus, que la majoria són municipals. Cal saber la situació actual de les peces i la tasca

pedagògica que estan portant. Denuncià el minifundisme museístic per donar satisfacció a uns senyors, fent retret al museu Picasso i al de Clarà. Parlà que s'han de fusionar, incloure-hi biblioteques, que s'han de convertir en centres de cultura, en el que hi hagin exposicions itinerants.

Aquest estudi afirmà que era el primer pas per arribar a una política dels museus de Catalunya. Que sentaran alternatives, que seran debatudes públicament i que se'n farà un llibre blanc. De moment la Generalitat escolta per actuar més endavant. Manifestà la necessitat d'una descentralització dels museus. Que en aquests centres cal que s'hi trobi la manera de viure dels catalans, en les arts i la ciència. Com en el cas de la Unió Liberal que inclou un aspecte molt important de la vida de Granollers.

UNA ALTRA POLITICA MUNICIPAL

El breu i concís parlament fou aplaudit i passà la paraula a l'alcalde Llobet, que agrai el camí que havia mar-

Façana de La Unió Liberal, avui Museu de Granollers

cat, cosa que sempre beneficia. Després també va parlar dels lligams de La Unió Liberal i el Museu, que l'ha seguit molt de prop, i de les intencions guardades per tal que en el pròxim Ple es prengui un acord al respecte agraint la cessió. Tingué també unes paraules d'agraïment pels que havien tingut la paciència de guardar, classificar i ordenar les peces.

EXHIBICIO DE LES PECES

Després dels parlaments es començà en comitiva la visita de rigor que donava per inaugurada la «exhibició». Fins ara estàvem acostumats que hi fessin exposicions. Doncs bé, anàrem pujant recorrent les diferents plantes. En la ràpida passejada anàvem sentint els comentaris elogiosos del conferenciant i de l'exposició. Hi havia un xiuxiueig. Es sentiren comentaris de tot tipus. Anecdòticament, un conseller diu que el retaule del Roser s'havia conservat bé.

Conservat bé! És necessari que es comenti el treball responsable que aquella Junta provisional ha portat a terme. Les peces tal com estaven emmagatzemades presentaven un aspecte llastimós. I ha calgut un seriós esforç per tal de retornar a ser les peces de museu que són.

Seguim la visita i veiem que estan

ben presentades i catalogades. Amb uns documents per tal de situar-les històricament. Les converses, salutacions, comiats... tenien el to solemne d'una festa. En marxar, des del vestibul es sentia el soroll de les copes de xampany que festejaven aquella dia.

UNA HISTORIA INCOMPLETA

Després, rellegint el catàleg d'aquesta «exhibició», hi trobo dues pàgines dedicades al que en diuen Història del Museu. Aleshores recordo les paraules del conferenciant i busco en va una ratlla dedicada a La Unió Liberal. Em vaig adonar que aquella història no era justa.

El catàleg és com una carpeta que guarda en el seu interior els fulls solts. El primer pas d'aquesta reconciliació per part del Museu hauria de passar necessàriament per un canvi de fulls. Mantenir el silenci seria falsejar la història. I mentre això no sigui una realitat no s'entén com es poden presentar dient: «volem saber com s'han comportat els nostres pares, els nostres avantpassats, davant de cada fet de la vida, per tal de deduir-ne unes experiències i poder transmetre tota aquesta visió, tal com l'entendem ara, a les futures generacions».

El terreny que trepitgen és perillós.

LA POLITICA DEL MUSEU

La Junta Provisional ha treballat. Però els col·laboradors van anar disminuint paulatinament. Per explicar-nos ho fan servir la bonica imatge d'una feixuga i complicada maquinària per posar en funcionament el Museu. «Algunes de les rodes que havien de moure l'engrenatge començaren a esgavellar-se, les dents no encaixaven, i, fins i tot, les circumstàncies ambientals contribuïren a frenar el seu funcionament».

En aquest dia solemne i després d'haver escoltat el senyor Joan de Sagarra, vaig tornar a pensar en la política municipal del Museu. Cal que la política que porten sigui debatuda en públic. Ben segur que el Museu preocupa a la ciutat. El pas que han fet és important i des de fora cal valorar i respectar el treball que porten entre mans. Però, cal pensar que la política museística que estan portant és política al fi i al cap, i, per tant el poble hi té la seva a dir. Sinó resultarà que com aquesta vegada, apareixeran històries incompletes i amb silencis intencionats i ben segur que llavors a part de fer museu, faran pura i simplement política.

Josep M.ª Farnés

PAVME

PROMOCIÓ
ASSESSORAMENT
VENDA
MATERIAL
EDUCATIU

PAVME, S. A.

OFICINES: Plaça Maluquer i Salvador, 10, 1.ª, 1.ª

Telèfon 870 63 35

TENDA: Rec, 9 - Núria, 6 - Telèfon 870 25 38

GRANOLLERS (Barcelona)

De la Plaça Gran a la «Plaça Gran»

La Plaça Gran. Heus aquí un nom evocador, arrelat fermament en el poble i en la toponímia urbana de les nostres poblacions. La plaça gran, la plaça major, la plaça per antonomàsia, és en totes les civilitzacions, un dels primers resultats de l'urbanisme. No cal dir que la nostra cultura europea, aferrada al suport de la Grècia antiga i de la totpoderosa Roma, va créixer al caliu del diàleg dels ciutadans reunits a la plaça, l'àgora grega i el fòrum romà, centres de comunicació física, humana, política, econòmica, cultural i intel·lectual. La plaça del poble ha significat en el transcurs dels anys, el lloc de trànsit convergent del veïnat, el centre del mercat enllaçant la pagesia amb els menestrals, la ubicació física dels serveis comunitaris —el temple, el govern local, l'esplai o la senzilla xerrada amical— i, fonamentalment, l'escenari de tots els esdeveniments de la vida pública. La plaça gran, resumeix, sintetitza la vida quotidiana de les comunitats urbanes.

Aquest fet —norma general— no podia constituir una excepció per a la nostra ciutat. Granollers s'ufana de la seva plaça gran emmarcada amb forta personalitat entre les places grans del nostre país, amb el perfil singular de la Porxada, obra del mestre de cases Bartomeu Brufalt, la qual des del segle XVI presideix la comunitat granollerina, escolta el batec dels ciutadans i contempla cada dijous la concentració brillant i multicolor del mil·lenari mercat. Com ha dit Pau Vila, la Plaça Gran fou el cor de la vila i avui ho és de la ciutat.

La nostra plaça, com pertoca a totes les places grans, ha viscut i emmarcat els fets més variats de la història local al redós de la casa de la ciutat, a unes passes de l'església de Sant Esteve, formant cruïlla amb l'antic camí ral dels carrers de Barcelona-Santa Elisabet-Corró, ornada amb la mítica pedra de l'Encant i voltada de les migrades mostres que resten de l'arquitectura medieval. La desfilada de fets per

la Plaça Gran és notòria en quantitat i diversitat des de canvis de règim polític fins a jocs de la mainada, passant per una gamma molt variada com canonades a l'ajuntament, bombes a la Porxada, concentracions de tots colors, manifestacions populars, concerts, ballades, concursos de pintura, caramelles, o simplement el cant dels «serenos» en un etcètera extens i pintoresc. També la plaça com totes les places grans ha sofert les veleitats de la política amb les successives denominacions oficials —recordem els rètols: de la República, de José Antonio— les quals han restat superficials per quan el poble, malgrat tot, sempre ha mantingut el tradicional i autèntic topònim de «Plaça Gran».

L'aparició d'una revista amb la denominació de «Plaça Gran» no és una simple coincidència i ens dona als granollerins —especialment als qui en som absents— una sensació de retrobament de la personalitat ciutadana arrelada en el passat però pendent del futur, amb la visió àmplia d'afermar la nostra Vila oberta, davant la trista despersonalització dels nostres pobles, als quals la densificació demogràfica, la immigració incontrolada, la destrucció del camp vallesà i la progressiva conurbació comarcal han socavat intensament.

En aquest primer extraordinari de Nadal de «Plaça Gran», hereva de tantes revistes i projectes frustrats com deia l'editorial del número zero, és presenta una ocasió molt oportuna per a evidenciar el simbolisme de la Plaça Gran en la vida ciutadana, i, alhora, significar el compromís de granollerisme contret per la revista en adoptar i honorar el capçal, encertat i suggestiu, de «Plaça Gran».

Jordi Baulles

Les Felicitacions Nadalenques

Un fet

No és cap secret per a ningú.

Quan s'acosten els dies de Nadal, una de les notes més característiques és la gran munió de felicitacions que circulen d'unes llars a les altres.

Costum? Fórmula protocolària? Egoisme? Sinceritat?

Com en totes les coses humanes, creiem que pot haver-hi una mica de tot.

I creiem també que el tema és prou interessant perquè hi dediquem un xic la nostra atenció.

Parlem-ne, doncs?

Origen d'aquest fet

Segons la gent entesa en la matèria (llegeixi's, folkloristes) i la gent meticulosa (llegeixi's, col·leccionistes), l'hàbit de desitjar les «bones festes» s'inicià, almenys a Barcelona, al segle XVIII.

I allò que són les coses: l'origen fou de signe netament egoista.

Fou començat per aquells que prestaven un servei públic (escombriaires, carters, «serenos», etc.) amb la intenció de fer-se unes estrenes (en castellà, «aguinaldo»).

Persistència i proliferació

Aquest costum d'uns dos-cents anys d'existència, no sols no s'ha arraconat en el transcurs del temps (com hem fet amb altres coses tradicionals), sinó que ha tingut una proliferació tan i tan excessiva que avui tothom es creu en el perfecte dret de poder imprimir unes targetes, amb més o menys bon gust, amb uns versos més o menys carrinclons (gairebé sempre, més) i dedicar-se a allò que podríem anomenar l'atrancament nadalenc.

La nostra posició

Naturalment, davant d'aquest fet, tan estès i tan abusiu, no saltres hem de formular la nostra protesta i la nostra execració. Ens dol moltíssim que hom aprofiti la festa de Nadal, la festa de l'amor i de la caritat per excel·lència, per tal de convertir-la en un motiu purament crematístic, merament egoista.

Ja sabem que avui tot es va mercantilitzant. A tot arreu, el tema de Nadal es va tornant vulgar propaganda. Se n'aprofiten les cases comercials, les caixes i bancs, la ràdio, la premsa, la televisió... Tothom.

Creiem, doncs, que cal lluitar contra aquesta mena d'invasió que pot arribar malmetre les essències més pures del sentit de Nadal.

Perquè cal felicitar

Ara bé. Que consti que no sentim cap mena d'aversion contra

la felicitació en si. Ans al contrari. Som d'aquells que creiem que cal felicitar.

La felicitació, quan és cordial, sincera, exempta totalment de cap esperit de lucre o d'egoisme, no sols ha d'existir, sinó que cal fomentar la seva difusió.

S'ha dit i repetit que la festa de Nadal és festa d'alegria. Sobretot, per als cristians.

Es lògic, doncs, que tots aquells que celebrem el naixement de l'Infant Jesús, sentim l'alegria immensa d'aquest dia memorable, i vulguem irradiar-la i encomanar-la als nostres germans.

I un mitjà bonic, i alhora a l'abast de tothom, ja no cal dir-ho, és la simple felicitació.

Però una felicitació que surti del cor, del nostre goig de sentir-nos incorporats a aquest Infant que, en una nit d'hivern, féu el sacrifici d'humanitzar-se per tal de començar la seva tasca redemptora.

Per això, doncs, cal felicitar i felicitar-nos.

Com voldríem que fos la felicitació

Ja us ho podeu imaginar: meravellosa, extraordinària. Totalment d'acord amb la grandiositat del Nadal.

No voldríem que fos, com acostuma a ser molt sovint, una simple targeta de visita, freda, inexpressiva, protocolària, sense ni un sol mot. Com aquell qui diu, tramesa per «a quedar bé», per compromís, per sortir del pas.

Voldríem abocar-hi tot el cor, tot el nostre sentiment. Voldríem dedicar-hi unes ratlles ben inspirades, ben inèdites, a cada un dels nostres familiars, a cada un dels nostres amics.

Sincerament, en un dia com avui és quan més lamentem no ser poetes, quan més ens dol no tenir el do d'expressar tota aquella alegria que bull dins la nostra ànima perquè Jesús és nat. I saber-la comunicar als altres.

Allò que podem fer

Tota vegada, però, que aquesta mena de felicitació ideal no ens és possible, fem almenys aquestes dues coses:

1.º: Llitem per a bandejar definitivament les felicitacions amb ganxo.

2.º: A totes aquelles que nosaltres trametem, posem-hi quelcom de la nostra collita. Unes ratlles, per breus que siguin. Però que el receptor vegi que la hi dediquem exclusivament; que copsi que és una prova del nostre ver efecte i un fruit del nostre personal esforç.

Ah!, i encara una altra, també molt important: Contestem totes les felicitacions que rebem. Siguem agraïts.

D'aquesta manera, la felicitació tindrà un veritable sentit i una raó d'existència. I, llavors, com diu Sant Lluç, «tothom guardarà totes les paraules al fons del seu cor».

R. Munné i Coll

Plantes i Flors

Decoració Nadalenca

De tots els mesos de l'any, el Desembre, és aquell que ens obliga a pensar més acertadament amb quines plantes i flors poden decorar-se les nostres llars.

Coïncideix aquesta necessitat de decoració amb un seguit de festes en les quals, la confraternitat de famílies es fa més notable i per tan cal viure-les dins un marc alegre i jovial en celebració de la vinguda del Déu-Infant.

Respecte a les plantes les situarem sempre en els llocs més vistosos i les classificarem per: l'estrella de Nadal, l'alçaleia de variats colors, el ciclamen de característiques semblants, els pensaments i les margarides.

S'ha de tenir en compte que per la

conservació i tendresa de les plantes, cal regar-les cada dia a la vegada que col·locarem dessota cada test un recipient per conservar l'aigua: així mateix s'han de cobrir els testos amb molsa en la part alta per tal de retenir la humitat que necessiten i aconseguir més decoració.

Les flors poden ésser: roses, clavells, margarides i ciclamens, quines varietats són adequades per flor tallada i dins el temps hivernal.

En tot quan queda detallat sols manca aplicar-hi el bon gust de la mestressa de la casa, la que tindrà en compte la conjugació d'unes i altres, segons els elements decoratius de que disposi, recomanant-li el suro i la molsa.

Es necessari que ens donem compte de que a l'hivern el nostre país gaudeix d'aquests elements de decoració amb la mateixa varietat que altres països més freds tenen en quantitat i diversitats, cosa que vaig poder constatar en la meua estada a l'estranger, en diades nadalenques, ón a la vegada vaig delectar-me en la contemplació de jardins ubèrrims de flors i a temperatures sota zero.

Per tan el nostre país ens possibilita amb escreix el disfrutar d'aquesta bellesa incomparable, que ens permet la companyia més flairosa i poètica en les nostres reunions nadalenques.

M. Dalmau

Fer cagar el Tió

S'acostava Nadal. A casa meva, els meus avis, els meus pares, els meus germans i jo, tots érem molt nadalencs. A les vigílies cada vespre, fent rotllana davant del foc, esperàvem el Nadal amb vertadera il·lusió. Jo era el menut de la família, un menut manefla, una mica murri però més innocent que un pardal caigut del niu. Les festes nadalenques, amb els ritus propis d'aquestes diades —la missa del gall, el tió, els reis—, m'encomanaven una frissança ensems cofoia i angoixosa. Eren unes diades de misteri. Misteri en una missa amb grans lluminàries i cançons alegres; misteri en aquell tió socarrimat durant tres dies que colpejat amorosament després de resar el parenostres cagava llaminadures i vi dolç; misteri en aquells reis màgics que venien de tan lluny a dur-nos joguines i

que no es deixaven veure mai. Uns misteris insondables, inquietants, que em feien viure aquells dies en un món de joia, de por d'esperança.

Fou en aquell Nadal que ara recordo, —aleshores jo tenia cinc anys i ja en tinc més de setanta—, que el misteri del Tió va trencar-se per mi com un mirall caigut d'un campanar. Tres dies abans de la festa vaig obrir la pastera de la cuina, que era el rebost de la família, i en un racó, sota una cassola capbuçada, vaig veure-hi uns paquetets platejats amb unes lletres blaves que deien: «Confiteria Cunillera. Granollers». Eren tres barres de torrons. Una de Xixona, una de Massapà i una d'Alacant. Vaig deixar-les on eren, no vaig dir res a ningú ni vaig fer cap pregunta.

El dia de Nadal, abans de dinar, el Tió

calent i socarrimat, fou sotmès al ritual de costum. El meu germà i jo el bastonjàrem de valent, i anant de la cuina a l'entrada resàrem els parenostres de consuetud. En el primer viatge el Tió havia cagat una barra de torrons de Xixona; en el segon una barra de Massapà; en el tercer una barra d'Alacant. Us puc assegurar que vaig sentir-me orgullós d'haver enxampat els meus pares en una solemne enganyifa.

Aleshores no vaig saber comprendre, pobret de mi, que amb aquell descobriment començava a perdre el bell somni del món del misteri, la joia immensa del món de la il·lusió i la puresa angèlica del món de la innocència.

Josep Badia i Moret

L'Home dels Nassos

Si ens haguessim de fiar dels records llunyans de la infància seria difícil donar la imatge fantàstica i somniada de l'Home dels Nassos.

—Guaita'l, acaba de passar!—
i els ulls infantils només veien el de sempre; la gent que passava cada dia amb el seu aire habitual.

Per això, a cada lloc es vestia aquesta tradició amb formes i ambientacions diferents que feien que l'infant s'imaginés un personatge realment fora de sèrie: aquell que es passejava amb 365 nassos, tants nassos com dies té l'any. En alguns llocs deien que apareixia a una hora concreta —les 12 del migdia era la més freqüent— o bé que es presentava en un ambient ja preparat a ser fantàstic com podia ser una habitació totalment a les fosques.

Els orígens d'aquest personatge, segons el costumista Joan Amades, són difícils d'escatir. És molt popular a tot el Principat i a la Catalunya francesa i la manera de presentar-lo als infants varia d'un lloc a l'altre, des de la bro-

ma ingènua a la presa de pel festiva o fins i tot donant-hi un cert caire tràgic-còmic. Sembla ser una degeneració d'un personatge mític que simbolitzava l'any i que estava representat per un arbre —l'arbre dels nassos—; era un arbre màgic, símbol de la vegetació, i que es trobaria molt rarament al Sud de França, en llocs i circumstàncies misterioses. Les diferents maneres de presentar aquest personatge fa pensar que l'arbre fós l'origen de l'Home d'avui. Sigui com sigui, el camí que el poble ha seguit durant segles ens l'han fet desembocar en un personatge desconegut però simpaticot, no gens agressiu i més aviat divertit.

En el fons, però, en el passar de l'Home dels Nassos hi ha sempre un cert desengany; cap infant l'ha vist, i quan ha descobert la realitat s'ha trobat, orfe de fantasia, amb la persona de carn i ossos que viu el darrer dia de l'any amb la seva càrrega habitual d'oblits, de realitats i d'esperances.

No obstant i això, com tot personat-

ge irreal, segueix essent un símbol, perquè la fantasia sempre és necessària en la vida.

Quan les campanes del poble —el que sigui— toquin les dotze del migdia, encara hi haurà un germà gran, un pare o un amic que dirà: «Mira, ja passa l'Home dels Nassos» i, instintivament, tan l'infant com molts de nosaltres mirarem cap al carrer seguint la llarga tradició; un somriure mig mofeta acompanyarà l'esguard com volent dir «i si sorgís el miracle?».

Després començarem el nou any comptabilitzant nassos invisibles, barrejant-hi una mica de tot. Passaran les setmanes, els mesos i quan torni el 31 de desembre ens alleugerirem en les mirades infantils que ens veuran amb un sol nas i entrarem al camí de sempre havent estat un dia l'Home dels Nassos gairebé sense saber-ho; una pinzellada més d'història popular ens haurà lliscat per sobre com aquell que res.

Martí Sunyol i Genís

La Festa Major d'Hivern

La Festa Major de Granollers es venia celebrant tradicionalment els dies 26 i 27 de Desembre, i no es veia mai acompanyada pel bon temps, perquè sempre plovia o nevava i amb un fred de mil dimonis en una època que encara els nostres vilatans no coneixien ni l'envelat i la vida social era més aviat minsa.

Cada any, doncs, la festa es veia deslluïda. El paraigua, el fang del carrer i la foscor eren protagonistes principals de les desventurances dels granollerns.

El descontent, sobretot de la joventut, era general. El desencert d'aquelles dates no mereixia cap mena de discussió.

El 12 de Gner del 1845, davant la disparitat d'opinions, l'Ajuntament convocà un plebiscit per a canviar la Festa Major dels dies 26 i 27 de desembre, als 3 i 4 d'Agost, data de la invenció del cos de St. Esteve protomàrtir. Però malgrat la bona voluntat del consistori, la festa va restar tal com sempre. (1)

No va ser fins la Festa Major del 1857 que les dues autoritats de la vila es van posar d'acord.

El Sr. Rector, Mn. Agustí Dalmau, ja feia temps que desaprovava l'activitat dels vilatans, que el dies de Nadal, malgrat ser festa de precepte, es dedicaven a posar a punt els vestits i a preparar el dinar de la Festa Major, descurant les seves obligacions religioses.

Aquell any, després de l'ofici solemne, va sortir la tradicional processó a donar la volta a la plaça de la Constitució. Hi anaven les banderes dels Gremis de St. Josep, de St. Antoni Abat, de St. Marc, St. Isidre, St. Pere, l'estendard dels nens de les escoles i la vila en pes. En lloc significatiu, les autoritats, entre les que destacaven en Ramon Vallhonestà, en Miquel Forn, en Francisco Vilageliu, en Ramon Encuantra, en Miquel Vilageliu, el Comandant militar, el jutge de pau, el de primera instància, els nombrosos capellans que vivien a la vila presidits pel Rector Mn. Agustí Dalmau i per l'Alcalde N'Esteve March. Mentre l'orquestra feia el seu concert, la processó s'aturà davant del que ara és a can Sitjes de la plaça. El Foc de St. Esteve, que per tres dies cremava davant de can Fàbregas, feia arribar les seves flamarades a l'alçada d'un primer pis; el fum s'escampava generosament cap a la processó. El Rector lluitava contra el fred, el vent i el fum, agafant-se el bonet de la seva testa amb una mà i amb un posat la mar de sorrut.

L'alcalde, aprofitant l'oportunitat del

moment, va proposar-li de traslladar la Festa Major a uns dies més escaients.

Davant de la conformitat de l'autoritat parroquial, l'Ajuntament aprovava el canvi pels dies 2 i 3 de Setembre.

Acompanyat pel corresponent expedient, el govern donava el seu acord, però el Bisbe de Barcelona s'hi va negar en rodó.

Alcalde i Rector, un con embalats ja no es van voler aturar. Recordant n'Esteve March el seu company d'escola i fill de Granollers el Pare Pau Carbó i Roca, molt ben situat al Vaticà, va iniciar una llarga però fructífera correspondència. Gràcies a cartes de recomanació de la Cúria Romana, el bisbe de Barcelona va canviar d'actitud, i el 30 de Juliol del 1858 el Sant Pare Pius IX firmava l'autorització a la Vila de Granollers per traslladar la Festa Major als dies 2 i 3 de Setembre. Quedant la Vila amb l'obligació de mantenir la litúrgia de la Festa Major d'hivern amb igual solemnitat. (2)

El 8 d'Agost del 1858, rebuda l'autorització del Sant Pare, l'Ajuntament acordà fer els tràmits oportuns davant del bisbat i queden nomenats els Srs. March i Forn com a membres del Consistori per a ocupar-se dels preparatius de la nova Festa Major. (3)

S'acostaven els dies senyalats per la Festa Major d'estiu del 1858 i dins de la població van sorgir dues postures contràries: els que estaven d'acord amb la nova i els que volien fer prevaler la prioritat de la vella Festa Major. Entre els primers s'hi trobava el Rector Mn. Agustí Dalmau, l'alcalde N'Esteve March, el jutge Sr. Casamada, el Comandant militar, el notari Sr. Sagra i bona part de la joventut. Entre els partidaris de la vella hi havia la comunitat de capellans de la vila i les famílies Llobet, Fortuny, Pons i Terrades. Aquests havien jugat fort perquè el canvi no arribés a realitzar-se. Totes les influències van ser posades en joc: els terratinents posaven la cor-

da al coll als masovers, els propietaris als llogaters, els botiguers als seus proveïdors, i els clients als botiguers.

Entre els casos que podem citar, recordem el del sastre Sr. Terrades, partidari caigui qui caigui, de la festa d'hivern, amb botiga oberta a la plaça (avui a Can Clapés). El primer dia de la nova festa, el 2 de setembre del 1858 se'l va passar treballant i per millor demostrar la seva disconformitat va traslladar el seu taller de confecció al mig de la plaça. La Porxada es va convertir durant tot el dia en punt inevitable de discòrdies entre els partidaris de la vella i de la nova Festa Major.

També el Rector va aportar-hi el seu pes. Aquell dia havia de fer el sermó de Festa Major Mn. Glanadell, fill de Granollers i vicari a La Garriga. Abans de començar-lo, el Rector Mn. Dalmau va enfilar-se a la trona i per tal de fer callar les eternes disputes va exclamar: «Germans meus, lo Papa ha parlat i tots havem d'abaixar lo cap». I Mn. Ribalta, un capellà partidari de la vella, des del coro va exclamar: «Lo Papa que es cuidi de casa seva».

Però les coses no havien d'acabar aquí. El Notari Antoni de Sagra, va remoure cel i terra per portar de la seva butxaca el Drac, la mulassa i els nanos de Terrassa.

El nebot del Rector, el fuster Agustí Mayol, ànima de la joventut, amb el cafeter Sr. Sala i un maquinista del ferrocarril de França, pel seu compte van aixecar a la plaça del carril el primer envelat que Granollers ha conegut (4).

Malgrat tots els esforços de particulars, tenia tanta arrel la vella Festa Major, que la primera d'estiu va resultar un xic moixa.

L'any 1859, el segon de la nova festa, les coses no havien pas canviat i cadascú continuava en els seus tretze.

Es va contractar una orquestra de l'Empordà i els joves Mayol, Sala, Montaner i d'altres, amb barretina morada ballaven Sardanes a la plaça per primera vegada a Granollers.

L'any 1860, la victòria ja semblava caure als partidaris de la nova. Portava la vara d'alcalde en Ramon Rubí, ascendent de les famílies Calafell i Gui. Va aconseguir que el Governador Sr. Llassera ens visités i fos pendonista a la processó que va recórrer els carrers de la Vila. La lluita però continuava. Els partidaris de la vella es van proposar que la processó fós un fracàs, fent desaparèixer els estris ne-

Segueix a la pàg. següent

PlaçaGran
Publicació
Granollerina

Subscriuiu-vos-hi!

La Cistella agraïda quan els favors es paguen

«Per Nadal, qui res no estrena, res no val», diu el poble. Sort que ho diu en singular. Perquè, en plural, estrenes, té un altre sentit: regal, present donat com a gratificació a un servei. És a dir: propina.

Dels regals de Nadal, segons com, seria més escaient dir-ne albixeres. Albixeres és el regal que es dona al portador d'una bona nova.

Escatit el sentit dels mots, com anomenarem els regals de Nadal—paneres, cistelles, lots—, especialment quan porten una direcció determinada?

És que no us ha cridat mai l'atenció que es facin als qui —quin encert!— tenen poder: de diners, de decisió, de prestigi, d'influència?

Sé de bastants qui, per sistema, no n'accepten cap. Algún té càrrec directiu i econòmic important. Aquest no solament no els accepta, sinó que no vol saber-ne ni la procedència. Per discreta que sigui, la tarjeta que desitja «fe-

licitats», «bones festes», «bon Nadal i feliç any nou» mai no és anònima. Té nom, cognoms i adreça. Ep, fora que vingui d'una societat anònima. Aleshores cal acudir a les pàgines grogues del llistí telefònic.

Vet aquí com el regal perd l'espontaneïtat i l'encís, la ingenuïtat i la gràcia. Perquè tota la gràcia li vindria d'aquells mots de l'Evangelí: «que no sàpiga la teva mà esquerra el que fa la dreta».

Darrerament, m'explicaven la resposta, plena de sentit, davant la negativa d'acceptar regals: «Demana massa», deien. No demanava res, demanava esforç, lleialtat, respecte, diàleg, alegria, en una convivència diària normal. Els regals, en canvi, tot i costar cars, els resultaven més barats. Que vol dir a baix preu. Així de clar. Això entre gent jove. Jove d'anys, indiscutiblement, però ja a imatge i semblança de la societat que rebutja.

Ai, els regals convencionals i interessats. Són inversions, a llarg o a curt termini, però inversions. No, no en sortim. Hem perdut l'esperit i ho negociem tot. O paguem o cobrem. Tot, menys acceptar que hi ha coses que no tenen preu i que cal restar en deute.

Els presents del primer Nadal, els dels pastors, els dels mags, els dels pobres de tostemps, han estat un donar donant-se. Ara, hem invertit els termes. Quan donem, ni que costi més diners, ho fem cercant com donar-nos el mínim i, si pot ser gens, millor que millor.

Llàstima que avui hi hagi tantes coses. Més valdria no tenir-ne cap i saber anar pel món amb el somriure franc als llavis i la mirada innocent als ulls, això sí, oferts a tothom. Aleshores, cada dia seria Nadal.

Josep Cardús i Grau

Ve de la pàg. anterior

La Festa Major d'Hivern

cessaris per la sortida de la custòdia i del tàlem evitant la possibilitat que es pogués realitzar la processó i constituint un imminent fracàs pels partidaris de la nova. Avisat —però— el nebot del Sr. Rector N'Agustí Mayol, del sabotatge, va construir en un tres i no res, amb fustes, juntes i un martell, l'enginy necessari perquè la processó pogués sortir.

El vespre, amb la presència de l'autoritat provincial, es féu el ball al local de la Societat La Constància, on més tard hi hagué l'escola del Sagrat Cor, a la plaça de l'església.

A excepció feta de les famílies esmentades que mantingueren la seva intransigència contra la nova festa, la gent de la vila es va anar acostumant alguns amb alegria i altres per esma a la festa major d'estiu.

Com a mostra que les relacions van anar millorant es pot esmentar el cas de la família Pons, partidària de la vella festa, que per tal de donar un pas de bona voluntat era convidada d'honor a casa de la família d'en Josep Sastre el 2 de Setembre, i la família Sas-

tre era convidada el 26 de desembre a can Pons.

Per tal d'animar la Festa d'estiu, l'Ajuntament va ceder la plaça de la Porxada a en Josep d'Argila, home de gran empena que durant els anys del 1861 al 1864 hi va muntar un envelat. L'any 1865, durant la Festa Major de Granollers ja hi havien dos envelats en competència, costum que anirà augmentant amb el naixement de les societats locals i es trobaven envelats de Festa Major a les places del Carril, de la Corona, dels Porcs i a la Porxada, i també a diferents solars del centre de la vila.

Per iniciativa d'en Josep d'Argila es va començar a celebrar el tercer dia de la Festa Major amb un ball des de les 10 del matí fins a la 1 del migdia.

El quart dia de la Festa Major va venir per iniciativa del Casino, que l'any 1882, dos després de la seva fundació, organitzava un ball de nit. Ball que es va anar tornant tradicional.

L'any 1885, no es va celebrar la Festa Major a causa d'una epidèmia de còlera. L'Ajuntament, el 5 de novembre

la va convocar pels dies 13, 14 i 15 del mateix mes. (5)

El 2 de Setembre del 1889, s'inaugurava l'altar major de l'església parroquial amb la presència de les autoritats de la «província». (6)

La Festa Major es continuà celebrant els dies esmentats fins l'any 1931 que s'introduí la novetat de celebrar-la l'últim dijous d'agost fins al diumenge següent. Costum que encara coneixem en els nostres dies. (7)

La Festa Major d'hivern va perdre la batalla i amb ella va desaparèixer el costum del Foc de St. Esteve que durant tres dies cremava a la plaça de la Porxada.

Lluís Tintó

Text bàsic del setmanari «La Gracolaria», 24 de Desembre del 1904, n.º 31.

Notes:

- (1) La Gralla n.º 36, 8 de Gener del 1922
- (2) L. G. n.º 64, 30 de Juliol del 1932
- (3) L. G. n.º 114, 5 d'Agost del 1923
- (4) L. G. volum VI, Festa Major 1932
- (5) L. G. n.º 77, 5 de Novembre del 1922
- (6) L. G. n.º 70, 17 de Setembre del 1922
- (7) L. G. n.º 508, 21 de Juny del 1931

bassa

**llenceria
brodats**

Plaça dels Cabrits, 1 - Tel. 870 02 13 - GRANOLLERS

Gavineta xafardera

CAP D'ANY

El meu amic Daar, em va remetre un escrit, mitjançant una trempadíssima colometa missatgera.

«Com que s'apropa Nadal, et convido a passar les festes a casa. Vine», deia, escrit i precís. Vaig decidir que una invitació així no es podia menysprear, i que em serviria per a conèixer una mica més aquella gent, aquell estrofolari poble. La colometa missatgera i jo vàrem emprendre el camí des de la muntanya on jo havia instal·lat el meu quarter general, una bonica muntanya on han muntat uns estranys artefactes probablement diabòlics i americans. Tot viatjant, Mariad, que així s'anomenava la colometa missatgera, em deia que la gent del seu poble semblava que es tornés folla aquests dies.

—Fins i tot a nosaltres, els coloms, ens donen més pa i gra que de costum, perquè és Nadal. Ja veus. Ves què ens hi va en tot aquest muntatge!

Jo anava a respondre-li que si llegim bé la història, als coloms els hi va prou, que es recordés de l'Esperit Sant... però arribàvem ja a la ciutat, i se'ns va estroncar tan prometedora conversa. Daar vivia sol, com pertoca al colom bohemí que era, damunt d'una columna del bell edifici de porxos.

—Només vinc ací per dormir, o per si vull fer una «parrupadeta»— em deia, tot aclucant-me, insinuant, l'ullet. Sort que Mariad era amb nosaltres, sinó m'hauria sentit intimidada. Aleshores, el colom ens va convidar a anar a fer el xafarder.

Encara que m'hauria agradat més poder descansar una mica, no vaig voler decebre el meu amic, i sentint-me una espècie de «gaviota cojuela» vaig fer:

—Som-hi!

Jo ja sabia que els ocells podem sa-guer descansar una mica, no vaig voler amb els pescadors, amb la gent del Mar, i sabia bé els seus problemes i les seves alegries, però res no coneixia de la gent de ciutat, i de veure'n la seva vida n'estava encuriosida.

Com si fóssim esperits, ens vàrem ficar d'una casa de luxosa construcció. Un home d'uns quaranta anys, cabell blanquinós, parlava amb la seva muller.

—«Madalena», «Madalena»!

—Què vols?

—Què farem per «Nochevieja».

—Home!, jo pensava anar al «Paradaís», encara que són tres mil i «picu» per barba, es passa molt bé...

—Però... Hi seran els nostres amics?

—Hem quedat enteses la Potota i el Cesque; també hi aniran els Pocholos, i em sembla que també el «Pedritu», que

fa tanta «risa».

Em vaig tombar cap els meus amics.

—Anem-nos-en— els digué. Tot allò era massa lluny de les cases dels pescadors, els millors amics de les gavines. Mentre marxàvem, la Magdalena guaitava, astorada, el seu flanc en un mirall.

—Ai! Venturosos «michelins»!

La segona casa a la que vàrem entrar era més senzilla. Jo diria que de la classe mitjana, aquest any més mitjana que mai. Curiosament, també parlaven de la Nit d'Any Nou.

—Què et sembla si fem una festa a casa, amb els amics íntims i prou?— Parlava una noia de vint-i-tants anys, cabell estès, una mica arrissat, molt maca. El seu marit, tot encenent una cigarrera, li fa:

—Però a base d'entrepans i xampany, ben fred i sec...

—Faré pollastre. Després ballarem una mica, amb la tele.

—No! Amb la tele, no! «Oh, cielos»! Estarà espatllada...!

—Vàrem deixar-los discutint la part musical de la vetllada, i tot seguit, vàrem visitar un matrimoni més gran.

Allà no es parlava d'Any Nou. Allà es veia TV. Per la Nit Vella, restarien a casa seva, veient TV. Menjarien el raïm mecànicament, quan ho diguessin des de Madrid, amb les campanades de la Puerta del Sol, i seguirien veient el programa de TV fins tard, però no massa tard. Mecànicament.

Jo recordava una altra nit d'Any Nou. Prop del mar, a un poblet de la costa, blanc com ell sol. I recordava la soledat d'un home que, amb un nas de cartró, un barret de paper i un espantavelles, s'esforçava en sentir-se feliç i ric per una nit. Però aquella merescuda nit era tan sols un instant entre dues eternitats: El seu passat de pescador, cada cop més difícil, més mal pagat, més dur; i el seu futur de pescador també, més difícil encara, més mal pagat encara, més dur encara. I amb la crua premonició de la mort del mar que ja començava a fer-se palesa.

—Per Nadal, tots bons per un dia. Per Cap d'Any, tots rics per una nit!— els vaig dir als meus companys de vol, tot retornant a casa.

—I la resta de l'any, tots miserablement humans!— va respondre la colometa missatgera. Ja estàvem cansats de fer el xafarder i de veure com els humans fan sempre les seves festes quan «s'han de fer» i no quan surten espontàniament de l'alegria de l'esperit.

GAVINETA

La Missa del Gall

El procés secularitzant del nostre temps és lògic i preocupant, més que pel procés en si mateix, pels resultats que són pobres, sense imaginació ni bellesa, sense contingut ni ànima.

¿Com quedariem si per art d'encantament, de cop i volta, s'assecava la deu inspirada de les diades o festes d'origen cristià: Nadal per cas?

Prescindint de llumenetes, Nadal ve marcat pel misteri de la nit: «la nit més joiosa», «venturosa nit de Nadal»...

A Catalunya, amb tot el respecte als nostres ressopons, els menys o gens adalerats per la praxi religiosa, quantitativament per a molts, no seria Nadal sense la missa del Gall, que és com un ample portal d'esperança i d'esperit.

Als pobles rurals, la missa del Gall poques vegades es celebrava a mitja l'alè popular que pel contingut del misteri que la nit era per dormir. Es retiraven aviat i no els feia mandra anar a matines, com deien, a les cinc o a les sis de la matinada. En sortien amb la llum del dia de Nadal.

En alguns indrets més marcats per l'ale popular que pel contingut del misteri, la imaginació musical i a voltes escenogràfica, es delectava amb misses pastorils plenes de tendresa i poesia.

Mereix especial menció el costum de les Illes. Em refereixo al cant de la Sibilla. Abans de la Missa, aquesta culta profetessa del món pagà, feta present pel cant d'un escolà, anunciava el compliment de les profecies, el naixement de Jesús i el seu retorn.

Era costum medieval abillar l'altar, amb un gran arbre, carregat de neules, hòsties i llaminadures. Podeu imaginar l'aldarull de la mainada, quan el dia de Reis, es tallava el fil que sostenia els dolços ornaments de l'arbre. Això tenia el seu sentit: l'església era una Casa de Pa, que és el que vol dir la paraula Pretraica Betlem.

Ara tenim prou amb el pessebre i amb l'adoració.

En el missal hi trobem tres misses: la de la mitja nit o del naixement, la de l'alba o de l'adoració dels pastors, i de ple dia on es presenta Jesús com a llum dels homes.

A la Missa del Gall, conscientment o inconscient, hi batega l'Emmanuel; Déu és amb nosaltres. «Fins ara era vostre, àngels que ens l'heu portat; avui que s'ha fet home és de tots els mortals».

Joan Vallcrosa

L'Escudella i la Carn d'Olla

Si bé és cert que hem millorat en quant a nivell i qualitat de vida, hem de reconèixer que no ens queda massa temps per a assaborir res. La pressa a la qual estem condemnats a viure no ens permet de parar esment, ni de gaudir de moltes coses que ens passen durant el dia.

De la mateixa manera que els sorolls, les olors, els colors, etc., ens produeixen sensacions i records de coses, persones o fets, també associem els menjars a diades concretes.

Per a la majoria dels catalans, l'escudella i la carn d'olla, les neules i els torrons, formen part de la tradició natalenca.

La causa es pot atribuir, segons ens sembla, al fet que en èpoques passades no era tan fàcil, com ara, de poder subministrar-se de menjars de tota mena,

a qualsevol racó de la nostra geografia. Hi havia llocs on no es podia menjar vedella o bou només que per la Festa Major del poble, per Pasqua i per Nadal.

Gairebé tothom (parlo sobretot dels pobles) tenia poca o molta aviram, ous, conills, pollastres, alguna oca, etc. També tenien el clàssic confitat i podien proveir-se de xai i de porc amb molta facilitat.

Llavors, quan arribava Nadal, era l'hora de fer la gran escudella, amb la corresponent carn d'olla, amb les quatre espècies de carn amb les quals no es podia comptar sempre, és a dir: bou, porc, xai i pollastre.

Hem de fer, ara, especial menció de l'anomenada «pilota», causa principal de la diferenciació del «potage» d'altres terres, d'on és perfectament descon-

guda. Ah!, i l'escudella de Nadal es fa sempre amb pasta grossa (els anomenats «galets»). Un capó farcit acostuma a ser el tercer plat del tradicional dinar. En general, es farceix amb panses, prunes, orellanes, pinyons, tòfones i salsitxes, abans de ser rostit.

El postre, naturalment, sempre el mateix: neules i torrons, els quals el tió s'haurà encarregat de «cagar» a la gent menuda de la casa. Podria ser que aquest any no fos així, perquè llur preu no sigui a l'abast de tothom.

Com que desitgem per a tots el millor, jo proposaria, malgrat tot, fer cagar el tió. I crec que no gosarà fer-nos cap tort en uns moments que cal comportar-se democràticament.

Bon Nadal a tothom i alerta amb les indigestions!

Montserrat Ponsa i Tarrés

font

JOIERIA
RELOTGERIA

Trofeus
Esportius

Carrer Clavé, 57
Telèfon 870 13 80
GRANOLLERS

GLOSES

La paga doble

De tota la vida que considerem la festa de Nadal com la data més propícia a les felicitacions i a l'expressió dels més bons desigs que, almenys abans, eren correspostes amb uns centimets de gratificació.

L'escombriaire, el carter, els «serenos», el repartidor de periòdics i fins i tot el «peón caminero» que vivia més enllà del Coll de la Manya, ens passaven unes cartolines on, en prosa o en vers, ens auguraven un bon Nadal amb abundància de pollastres, torrons, neules i altres menges pròpies de la diada.

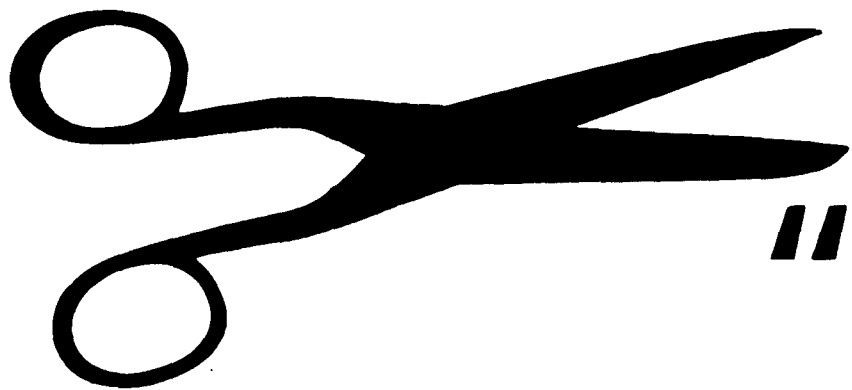
Era el costum, com hem dit abans, que aquelles benvingudes felicitacions fossin regrades amb unes propinetes en metàl·lic que, el seu torn, eren també ben acollides amb un desig verbal d'eterna felicitat.

Potser farem un disbarat si ens arrisquem a sospitar que la moderna paga doble de Nadal, establerta, ara, en tots els contractes de treball, sigui la conseqüència històrica d'aquells benignes auspicis d'altre temps. L'estrena actual ha esdevingut legalment obligatòria així com abans era tan sols voluntària. Ara ja tots hi comptem per a ajudar-nos a satisfer el dispendi extraordinari del Nadal.

Encara que de vegades, com enguany la nostra, ens serveixi solament per a satisfer la factura del lampista que ens ha canviat una aixeta que vessava, i la del pintor que ens ha donat una capeta d'esmalt al sostre fumat de la nostra cuina. Ells són uns modestos patrons que no la cobren. Ells, la paguen. Però també estan contents perquè sembla que la diada s'ho porta.

Nosaltres, malgrat tot, també ho estem, perquè és Nadal i no podem caure en pecat de gasiveria. Sota l'encís de la gran festa, ens cal mirar, fins la fugida ràpida de la nostra paga doble, amb els ulls de la més inefable de les tendreses.

XIXU

L'avortament "Revista de C

La lluita política contra la info

Vet ací que una vegada a la ciutat de Granollers ara farà vint-i-cinc anys hi havia unes persones que estimaven llur terra i s'havien agrupat en el sí d'una entitat per establir un diàleg continuat, lliure i responsable sobre fets, persones i idees, principalment locals.

També hi havia a la mateixa ciutat unes persones que havien monopolitzat la cultura i que per tant s'oposaven a tot intent, fos el que fos, sempre que no es fes dintre de les seves encarcerades estructures.

Els primers —els que estimaven llur terra— volgueren deixar constància impresa de les activitats i inquietuds del seugrup i pensaren en la possibilitat d'editar un butlletí o revista, que s'havia d'anomenar «Revista de Granollers».

Això que podia ser l'encapçalament d'un context té la seva història, són uns fets reals realitzats per unes persones. Creiem que els vint-i-cinc anys que hi ha per entremig ens pot ajudar a comprendre aquest joc d'escacs entre blanques i negres en la qual aquesta primera partida la perderen les blanques i amb aquesta derrota la principal perjudicada fou la ciutat i la seva llibertat d'expressió.

Comencen les blanques: Som al 2 de desembre del 1952. La sessió es realitzà al local de l'antic Museu —ara Ambulatori de la Seguretat Social—. Estava reunida la Junta de l'Associació Cultural i s'informà que dintre d'uns dies es portaria a aprovació dels presents l'avantprojecte de la revista.

Fem un petit salt i ens en anem al 30 de gener de l'any 1953 en aquella sessió s'aprova l'avantprojecte amb el nom de «Revista de Granollers» i la designació d'en Francesc d'A. Cadena i Martí com a periodista. Com a anècdota direm que, aquell mateix dia el tresorer de l'entitat, En Carles Font i Llopart presenta la seva dimissió per haver acceptat el de batlle de la ciutat.

És a final de febrer de 1953 quan es presenta la sol·licitud a la Delegació Provincial del Ministeri d'Informació i Turisme de Barcelona, demanant autorització per publicar la revista.

Les negres entren en joc: No sabem la jugada o jugades exactes que van fer, però sí en canvi en sabem els resultats. Els papers presentats no es cursen cap a Madrid. La sol·licitud queda arxivada segurament en un calaix. Una jugada subtil. No hi havia cap raó, ni fonament, que justifiqui la paralització dels tràmits corresponents.

A la partida hi entra un tercer element: l'atzar. Aquells papers entretinguts, durant el mes d'agost surten cap a Madrid. Els més malpensats podran imaginar que la persona, que podia tenir guardada aquella instància en el calaix, va fer vacances i el substituït descobreix innocentment un paper aturat i li dóna curs. Però de tot això hem de dir en honor a la veritat que no en tenim cap prova.

Es així com el 13 de setembre de 1953 el Director General de Premsa firma l'autorització de la revista. Els papers surten de Madrid cap a Barcelona el mateix setembre.

Les negres tornen a entrar en joc: El permís queda retingut a la Delegació Provincial de Barcelona, sense enviar cap comunicació als sol·licitants, que tenen tres mesos per sortir el primer número, sinó el permís els caducarà. Una jugada excel·lent que estava abocada al tracàs.

L'atzar torna a intervenir. L'Anuari de la Premsa Espanyola envia un qüestionari a l'administrador de la revista per complimentar, que reben el 30 de novembre del 1953.

Aquell càndid document els fa obrir els ulls. Falten només divuit dies per caducar el permís.

L'endemà mateix, 1 de desembre, les blanques avancen decidides cap a la Delegació Provincial de Barcelona. Allà s'estranyen i regiren papers. El document apareix. Estava adormit. L'hi treuen la pols i l'entreguen als seus destinataris. Aquests s'adonen de seguida de la jugada bruta que els seus adversaris els volien jugar.

Falten divuit dies de coll per no caducar el termini. Les blanques s'havien llançat abraonadament en la confecció dels texts. El joc continuava. El dia 7 de desembre els truquen de la Delegació de Barcelona dient que faltava l'últim requisit, que es completà amb l'acceptació per escrit del Director de la publicació.

Les negres no havien estat inactives. El mateix dia 7 els citaven telefònicament —així no quedava constància es-

crita— a presentar-se el dimecres portant el permís de la revista.

Les blanques s'oloraren la jugada. Fotografiaren i autorització, que ja no veurien mai més, i es presentaren com ovel·la que va a l'escorxador.

Era el dia 9 de desembre de 1953. Estem a la jugada final. He trobat un paper manuscrit en tinta i en català que ens explica com va anar: «Em presento a la Delegació Provincial. El Sr. Maia gelada se'm queda l'autorització. El Sr. Delegat (Demetrio Ramos) em diu que té ordre de Madrid, de retenir totes les autoritzacions de Revistes Comarcals, perquè estan subjectes a una nova ordenació i s'està, per tant, a l'espera d'ordres de Madrid al respecte. En el moment oportu ja ens comunicaran el que faci el cas».

Les blanques encara tenen esperances. L'onze de desembre van a fer una gestió a la Direcció General de Premsa, en la que els manifesten la seva estranyesa que el mes de setembre no els enviessin l'autorització, manifesten també que no hi ha cap nova ordenació de revistes comarcals i els diuen que la publicació resta suspesa momentàniament mentre no presentin la documentació que per ofici se'ls ha enviat el dia 5 de desembre a Barcelona.

Estem als últims espatecs. El 12 de desembre els diuen a Barcelona que no han rebut l'ofici de Madrid, però que saben la seva existència. Les tossudes blanques continuen anant diverses vegades a Barcelona sense obtenir cap èxit.

El 30 de març de 1954 és la data d'un altre document. És l'esborrany d'una instància dirigida al Director General de Premsa. Tot fa pensar que a la recta final els van denegar la publicació perquè en els estatuts de l'A.C. no preveia l'edició de revistes: «Si bien es cierto que dichos estatutos no preven de manera expresa la publicación de una revista, si, en cambio, en el artículo 1.º, apartado b), dicen: Dar periódicamente audiciones, etc. (copiar)... recitales, exposiciones y CUALQUIER OTRA MANIFESTACION CULTURAL, ARTISTICA O FOLKLORICA, lo cual, a nuestro entender, da un margen más que suficiente, para que dentro de estos fines sociales, no especificados, pero si generalizados». (Les lletres majúscules i el subratllat són de l'original).

Les blanques estaven ja derrotades. Però com que després d'una partida, se'n poder fer d'altres, van començar de nou. Aquesta vegada contràriament tornaven a tenir les blanques. Som el 27 de desembre de 1953, i s'acorda realitzar una reforma parcial dels Estatuts Generals

t provocat Granollers" ormació local

L'afer al descobert quan fa vint-i-cinc anys

de l'entitat. La sessió extraordinària es va fer el 25 d'abril de 1954 i s'aprova, entre altres coses, que s'afegeixi: «Editar, subvencionar o patrocinar una publicació periòdica dedicada a les Lletres i Arts en general, a la vida de Granollers i de la seva Comarca i que, de manera especial, sigui l'òrgan que reflecteixi les activitats de l'Associació». La instància es va enviar, però la situació creada a rel de la suspensió de la revista porta a pensar en la dimissió unànima de la Junta de Govern, però les blanques saben molt bé que retirar-se durant la partida es perdre i finalment no ho fan.

Sobre els escacs hi havien diversos atacs als que no poden entrar-hi en detall. La lluita per aconseguir que la Casa de Cultura Sant Francesc no anés a terra. El combat final dels Premis Literari i de Pintura Maspons i Camarasa.

Quan va arribar el canvi reglamentari de la Junta de Govern des de fora varen imposar unes persones per formar part de la nova Junta. Canviaren els membres. Hi posaren els addictes. La nova Junta que en va sortir feia molta olor a l'Ajuntament. Hi trobem entre els dotze elegits Oriol de Riba i de Salas, Lluís Serra i Monner i Josep Lluís Garriga. Tots ells han estat secretaris particulars d'alcaldes. Jaume Llacuna i Poch, secretari del Sindicat. I si bé no sabem d'una manera oficial qui va fer la traveta a la Revista de Granollers, aquesta imposició que es va fer a la Junta de l'Associació Cultural venia des de l'alcaldia i sense cap mena de dubte capitanejada pel batlle de la ciutat senyor Carles Font i Llopart.

Hem tingut sobre el tauler les fitxes i hem anat explicant les jugades. Però ens queda per saber qui eren els que jugaven.

Blanques: La Comissió integrada per tirar la revista endavant estava formada per: Jordi Baulies i Cortal, Josep Oriol Montaña i Tuset, Ramon Munné i Coll, Joan Vernet i Batet. Darrera de tots aquests hi havia En Francesc Bellavista i Bot, Pius Canal i Anfres, Pere Canal i Baliu, Joan Carbó Cañameras, Joan Coll i Gili, Pere Crusellas i Solsona, Joan Cuc i Gol, Esteve Duran i Serra, Josep Estrada i Garriga, Antoni Jonch i Cuspiñera, Pere Mogas i Fusselles, Jaume Llacuna i Pich, Salvador Llobet i Reverter, Manuel Mateo i Monferrer, Pere Molins i Canudas, Artur Montagud i Galán, Coral Montagud de Puig, Josep M. Montagud i Borja, Manuel Pagés i Mogas, Marià Puig i Rovira, Josep M. Ruera i Pignart, Josefina Sampere de Jonch, Josep Verde i Aldea. Tots ells formaven part

del Centre d'Estudis de l'Associació Cultural.

Negres: Com podeu suposar ningú vol estar a les negres. Ningú donava la cara. Però sí que podem anomenar aquelles persones que si haguessin volgut haurien pogut recolzar aquella iniciativa. Que quedi clar que no podem dir qui era el que feia la traveta, sí que podem veure qui manava i hagués pogut fer quelcom més. L'Ajuntament estava format per Batlle: Carles Font i Llopart. Tinents d'alcalde, de Foment: Francesc Camp i Trias, de Governació: Josep Quincoces i Papiol, Cultura i Assistència Social: Pere Viaplana i Riera, de Hisenda: Josep M. Corbera i Soliva. Seguit de tots els Consellers: Antoni Santaugenia i Torrents, Antoni Montaña i Guasch, Francesc Sala i Bernaus, Josep Terrades i Fornés, Joan Más i Marqués, Laureà Ribó i Clos.

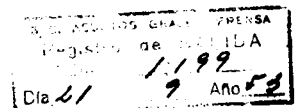
i Josep Mayol i Mora. També hi cal esmentar el Delegat Local d'Informació i Turisme En Ferran Carreras i Cortiada, que era de professió impressor, i que editava el setmanari de la F.E.T. i de les J.O.N.S.

No assenyallem ningú. Però ben segur que ells ens descobriren algunes de les partides ocultes que no hem pogut explicar. Si algú d'ells ho vol fer en honor a la veritat, n'estarem ben complaguts.

El Tauler era Granollers i els dies de cada jugada l'hem anat esmentant. La lliçó que avui haur'em d'aprendre al cap de vint-i-cinc anys és que la cultura no és patrimoni de ningú en particular. La cultura és de tots. Volguer-la monopolitzar comporta una violència de segur molt més dura que la d'una simple partida d'escacs.

LR
MINISTERIO DE INFORMACION Y TURISMO
DIRECCION GENERAL DE PRENSA
SECCION DE PAPEL Y REVISTAS

N.º 1404

Vista la instancia de fecha 23 de febrero de 1953, suscrita por Vd. por la que solicita autorización para publicar una revista, esta Dirección General en uso de las facultades que le están conferidas por la Orden de 24 de febrero de 1942 (B.O. del Estado de 4 de marzo del mismo año), y de conformidad con la propuesta de la Sección de Papel y Revistas, ha resuelto autorizar a la Asociación Cultural de Antiguos Alumnos de Segunda Enseñanza, la edición en Barcelona de la revista titulada "REVISTA DE GRANOLLERS", de periodicidad mensual, formato 27 x 21 cms., 16 páginas y 400 ejemplares de tirada, y con todas las demás características que constan en la instancia mencionada al principio.

Esta revista deberá cumplir todas las obligaciones señaladas por la legislación vigente, y ajustarse a las condiciones que al dorso se relacionan.

Dios guarde a Vd. muchos años.
Madrid, 18 de septiembre de 1953.

EL DIRECTOR GENERAL DE PRENSA.

Manuel Mateo

Asociación Cultural de Antiguos Alumnos de Segunda Enseñanza -
C.º Corró nº 49. - GRANOLLERS (Barcelona)

Revista de Granollers

Lectura del frustrat primer número

En divuit dies haguérem de crear el primer número. A corre-cuita haguérem d'elaborar els textos, anar a la impremta, confeccionar el format, buscar els anuncis... Sí, tot això ho varen fer. Tinc a les meves mans molts dels originals i amb ganes de poder aferir-vos-en una imatge, faré una lectura breu i esquemàtica del seu contingut.

A la primera pàgina hi havia d'anar una fotografia d'en Franco, acompanyat de l'Editorial que explicava «los muchos proyectos, propósitos e ilusiones», hi citaven una frase de Pius XII i parlaven amb emoció que sortien en el temps d'advent. Comentaven que si el títol «*Revista de Granollers*» pot semblar ambiciós «No ha sido escogido sin meditación suficiente para saber que no ostentamos la representación de la ciudad, y tampoco lo ha sido sin una previa voluntad de dedicación a crear en Granollers un clima de preocupación e interés por los múltiples problemas ciudadanos, y en especial por los de tipo cultural».

Sí, la revista estava tota escrita en castellà. Aquelles persones sabien el moment delicat que els tocava viure. Els maldecaps que havien tingut per fer el primer Acte Social amb el programa visat i censurat en català, i que l'acte es pogués fer gràcies a la intervenció del batlle Francesc Camp i Trias. I també sabien que el Delegat comarcal del Ministeri d'Informació i Turisme, Sr. Ferran Carreras, que en legalitzar el programa de la conferència de l'Antoni de Moragas i Gallissà sobre la «Continuidad de la arquitectura de Gaudí» els havia obligat a fer la conferència en la «lengua del imperio», i es comentava que amb certa ironia els havia dit que la Delegació provincial els facilitaria conferenciant si no en trobaven per fer-ho en castellà. I també sabien que el 21 de novembre havien rebut una trucada del bat-

lle, En Carles Font i Llopart, dient que de Govern Civil li havien telefonat recordant que la conferència s'havia de fer en castellà. Imagineu-vos la tensió d'aquell acte i els nervis de l'orador tot traduint els seus apunts.

A aquestes hores d'ara tot això ens sona com a molt dur, però això i moltes coses més passaven a Granollers només fa vint-i-cinc anys.

Tornem a la maqueta de la revista que tinc a les meves mans. He dit que l'editorial anava a primera plana i tinc els meus dubtes, perquè segurament a primera plana hi anava l'interviu al llavors batlle Carles Font i segurament l'editorial passava a tercera plana. Sigui com sigui aquests dos articles anaven repartits en les dues pàgines.

Parlem doncs de l'interviu. Amb aquests divuit dies havien realitzat un qüestionari de deu preguntes i que va ser contestat per escrit des del seu despatx, en el qual l'interpellaven, o millor dit el consultaven sobre afeccions (a la que contestava el teatre i l'esport en general), si feia colleccions (no en feia, encara que s'havia sentit filatèlic en diverses ocasions), si portaria a terme la idea de transformar alguns solars o places abandonades en parcs o jardins (així ho creia, donat que l'Ajuntament, seguint el sentir de la ciutat hi està interessat i al seu entendre no hi havia obstacle important que ho impedeís), hi havia també la seva resposta a com seria rebuda aquella revista. (Espero que pel seu recte criteri, elevat objectiu i afany de superació ciutadana i patriòtica sigui rebuda per la nostra ciutat de la millor manera).

A la quarta plana hi havia un article sobre l'Exposició Antològica de l'Associació Cultural dels seus set anys d'existència, que havia glosat el conegut escriptor local Joan Vernet i Batet, el qual

passa llista dels 33 actes musicals, 27 literaris, 18 cinematogràfics, 8 de corals, 2 excursions i 2 de danses clàssiques. El total dels actes són cent i aquest era el motiu de joia que quedava plasmat en la mostra.

A la quinta plana hi havia un article de la Coral Montagud, que no tenim a les nostres mans, i que parlava de l'Orfeó-Orquestra (sic).

Després, en girar la plana, ens haguéssim trobat amb un text sobre «Les Arts Plàstiques». Article realment excellent realitzat per la pluma d'en Manel Pagès (llavors encara no hi havien bolígrafs): «Ni un sol ésser humà ignora, de fet, que ell pot crear bellesa en quant s'ho proposi». «Dependrà de la seva intensitat que les seves obres passin a la posteritat per causar admiració als homes, però no és això el més important, sinó la intensa emoció experimentada per l'artista en el moment de la seva realització».

A la plana següent hi havia un article del nostre geògraf Salvador Llobet i Reverter. No tenim aquest article, sabem no obstant que s'havia de publicar en el butlletí de l'Agrupació Excursionista.

Les planes centrals (la vuit i la nou) se n'havia encarregat en Francesc Pi i Ferrer, que parlava dels «Pessebres i Pessebrisme» que començant pel primer pessebre de Sant Francesc d'Assís ens introduïa a la tradició de l'escola catalana. Acompanyava el tema una selecció de poesies (algunes de les quals estaven en català).

De la desena plana se n'havia encarregat en Josep Verde i Aldea. Tampoc no tenim l'original. És una llàstima, sobretot després d'haver pogut llegir tants articles seus que ens plauen.

Les quatre pàgines següents (de l'11 a la 14) se'n va encarregar l'Antoni Jonch

i Cuspinera que estava dedicat a les activitats del Centre d'Estudis local. En aquest apartat s'hi havia d'incloure un article d'en Francesc Bellavista i Bot, resum de la polèmica conferència la «Continuïtat de l'Arquitectura de Gaudí» realitzada per l'Antoni Moragas tal com hem esmentat i que es va fer a la Biblioteca Popular Francesc Tarafa.

Hi ha un altre article (que pensen que també hauriem d'incloure'l dintre d'aquestes pàgines. Em refereixo al dedicat al tema esportiu, titulat «Sobre l'amateurisme», escrit per Oriol Montaña. En el qual entrava en detalls de la degeneració de l'esport al convertir-se en espectacle. «En no saber, moltes vegades, calibrar la bellesa d'un esforç de superació d'un atleta modest la multitud s'ha sentit predisposada per adorar un ídol o contemplar el triomf del favorit, però mai la seva derrota». «Un jugador d'un esport modest entre nosaltres es conforma amb un sac de patates o un pernil. Això que pot semblar còmic, va pro-

vocar, durant els anys del racionament, un gran floriment d'alguns clubs de comarques que tenen una sòlida agricultura».

A la pàgina posterior hi havia un article que obria una secció «La nostra ciutat» titulat «A manera d'exordi» en el que en Ramon Munné i Coll ens mostrava l'estima que té a la nostra edificada terra i als seus homes. «En efectuar un balanç de qualsevol localitat, el que ens dona un saldo positiu o negatiu, és la tasca desenvolupada pels seus habitants, el seu nivell cultural i artístic, el seu bagatge espiritual, i els mateixos, venen determinats per l'home, per quant la ciutat en si, despullada de l'element humà, no seria altra cosa que un ent mort o, màxim, una peça de museu. Però per sort, no és així. Les ciutats tenen, damunt de tot, una vida pròpia, una activitat específica i concreta que les caracteritza i individualitza, una energia prenyada de crits i silencis, d'aspiracions i realitats...».

Això no era tot. Faltaven dues pàgines (la segona i la quinzena) que estaven reservades per a publicitat. Els anuncis eren els següents: Hogar Luz, Llibreria Carbó, Picarol, Destil·leries Montaña, i a l'altre full: Para tí, Vacca, Skin i Novellas.

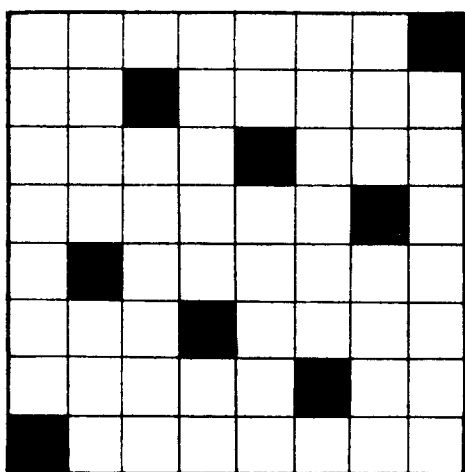
El preu per número era de cinc pessetes i la subscripció trimestral de quinze pessetes.

La revista estava ja a les Gràfiques Garrell i estava a punt de sortir.

En aquest recorregut heu vist quines coses no es deixaven publicar fa vint-i-cinc anys i els maldecaps que varen tenir per tirar endavant, que no corresponen en cap manera al seu contingut.

Aquí queden com a testimoni uns textos senzills, sense polèmica, però que ni així pogueren veure el carrer. Les ti-sores van ser impacables, i tots aquells projectes, propòsits i il·lusions varen anar per terra.

Mots encreuats -2 • Quico

HORIZONTALS

1. Seguit del 7 vertical. El millor setmanari granollerí. — 2. Article. Al revés, el tíó en caga molt. — 3. Ocell negre. Prefix grec que significa contra. — 4. Arribat, un hidroavió, a la superfície del mar. Consonant. — 5. Cinc-cents. Escolà... menja rates per sopar. — 6. Ho crida la gent a les curses de braus. Al revés, moresc. — 7. Nom femení. Al revés, pronom de 3.ª persona. — 8. Junta de persones religioses.

VERTICALS

1. Que peca. — 2. Part inferior i central de l'esquena. Al revés, planta d'hort comestible. — 3. Preposició. Qualitat de rar. — 4. Al revés, arbust aricaci de fruit esfèric i vermell. Interjecció. — 5. Inici d'abecedari. Deturi. — 6. Fregar amb les ungles. Consonant. — 7. Vegi's 1 H. Esport. — 8. Pasta de sucre endureda.

SOLUCIÓ AL NÚM. ANTERIOR

H.: 1. Mecànic. — 2. AP. Ronda. — 3. Ritu. Tuf. — 4. Ictini. I. — 5. N. Trampa. — 6. Est. Taüt. — 7. Rutes. Na. — 8. Atlètic.

V.: 1. Mariner. — 2. Èpic. Sua. — 3. C. TTTTTT. — 4. àruiR. El. — 5. No. natsE. — 6. Intima. T. — 7. CDU. Puní. — 8. afiataC.

La solució al PLA ESPANYOL DE COMPTABILITAT

per a la PETITA i
MITJANA EMPRESA

(B.O.E. N.º 240 7-10-74. DECRET LLEI 12 1973 DE 30-11-73)

Una solució STANDARD
per a cada necessitat

LIBRERIA CARBÓ

CLAVÉ, 36 - GRANOLLERS - TEL. 870 04 32

Una obra del Professor Camps

La Guerra dels Matiners i el catalanisme polític 1846 - 1849

El Dr. Joan Camps i Giró, excel·lent i tristament company desaparegut d'entre nosaltres, en la millor edat, demostra de torma patent i meridiana la seva vocació universitària i de professional historiador. Mostra d'aquesta vocació i de la seva capacitat és el llibre (1) que ressenyem de torma breu, donades les exigències d'espai. En el seu estudi de la guerra dels matiners i de les arrels llunyanes del modern catalanisme polític, el professor Camps divideix —bàsicament— el seu treball en vuit grans apartats. Un primer dedicat a l'evolució historiogràfica; el segon a l'època moderada, i molt concretament a la reforma tributària del 1845; el tercer a la crisi de 1864-1874; el quart, a la guerra dels Matiners (la més extensa amb dotze sub-apartats de gran interès); el cinquè a la biografia, obres i pensament de Tomàs Bertran i Soler, que intentà d'unir la diversitat de forces en un programa unitari, construït entorn a una antiga institució, la Diputació General de Catalunya; el sisè, també força ampli amb quinze sub-apartats, dedicat a l'esmentada Diputació General de Catalunya; el setè, a la fi de la guerra dels Matiners; i el vuitè, a l'amnistia del 1849. Tanca els esmentats apartats una «Conclusió». Com assenyala —a la introducció— el company Pelai Pagès, el llibre es la tesi doctoral que presentà Camps amb el títol d'*El catalanisme polític en el marc de la guerra dels Matiners. 1846-1849* i que «malauradament, quan encara no havia revisat l'obra per a la seva publicació (...) morí, de sobte (...)». Això, evidentment, explica el caràcter, per una part força erudit i, per altra, potser el caire d'alguns temes, així com —a propòsit d'erudició— el de l'extensió dels materials documentals que constitueixen l'apèndix i que passem a referir-nos-hi a continuació.

En l'esmentat apèndix documental, el primer bloc inclou el famós informe de Lesseps sobre la situació econòmica a Catalunya (estat del comerç del port de Barcelona, així com de la indústria catalana i de les condicions de vida a Catalunya). El segon bloc dedicat a la guerra dels Matiners, presenta, entre altres documents, manifestos de Carles VI, proclames de Cabrera, referència a l'afusellament de Mossèn Benet Tristany, etc., en la part A. Per altra part, la part B recull proclames d'Amatller, Ballera, Terrades; altres referències a Abdó Terrades, al moviment de tropes «federalistes»; programa dels progressistes; altres documents referents a Amatller etc. Per últim la part C tracta de la progressiva fi de la guerra, en la qual destaca la proclama dels pagesos de la Garriga, la de Bellera; referències del cònsol d'Espanya a Perpinyà contra Amatller; una instrucció francesa sobre refugiats; referències entorn de Cabrera, l'amnistia de 1894 i les seves dificultats i la renúncia de Montemolin. El tercer bloc està dedicat a la Diputació General de Catalunya i les

seves activitats de Tomàs Bertran i Soler (Proclames de la Diputació, Comunicacions a la Diputació i Montemolin, cartes de Bertran i Soler, Cubells, Mendiàldua, Comunicacions, Oficis, Informes i Memorials diversos). El quart i últim bloc fa referència al «catalanisme polític» en el pensament de Bertran i Soler (Mitjans proposats a Sa Majestat, monarquia constitucional, el govern dels catalans sota la dominació dels comtes, el problema català). Tanca l'obra, una detallada referència a fronts i bibliografia (fonts manuscrites, impreses; repertoris bibliogràfics, bibliografia, addenda, periòdics de Barcelona i Madrid).

En resum, amb els inconvenients ja as-

senyalats d'una tesi doctoral que la mort va impedir de reconvertir en un llibre a l'abast d'un públic més ampli, l'obra que comentem indica ben a les clares que el professor Camps era més que una promesa i aporta un contingut que, pràcticament, és desconegut de la majoria, força interessant i polèmic i que, en definitiva cal conèixer.

Antoni Jutglar

- (1). JOAN CAMPS I GIRÓ, *La Guerra dels Matiners i el Catalanisme polític, (1846-1849)*. Barcelona, Ed. Curial, 1978.

Classificat «S» i recomanat especialment NOU TESTAMENT

J. Mateos, L.A. Schökel, J. Rius Camps

El tinc a les mans i l'he llegit suficientment com per a recomanar-lo. No sóc expert, però sí això que en diem home del carrer.

Aquest Nou Testament em satisfà. És en català, s'entén i sorprèn. Malgrat tot un treball d'experts que el fa entenedor, esdevé terriblement clar. És una traducció amb carisma, amb gràcia. També té un risc: s'entén massa i fibla. Per això el classifico «S», perquè pot ferir la sensibilitat de molts. Dels creients i dels no creients. El Nou Testament, en llatí o en català arcaic, és innocu. No fa mal a ningú perquè queda llunyà i distant. No cal ni protegir-se'n perquè resulta inofensiu. Aquest, no. Aquest, penetra i s'esmuny endins que dóna gust. Difícilment el podreu escamotejar. Si no sou un esperit inquiet, no us el recomano. Us podria obrir els ulls i prendre la tranquil·litat. Si sou inquiet i cerqueu, llegiu-lo. Encara que us el sabessiu de memòria, ben segur que us colpirà de nou. Tindreu la impressió que el torneu a descobrir.

El llenguatge és directe, fresc i senzill, el que parla i entén avui el poble.

Encerts, en té molts: Totes les introduccions, tan les generals com les introduccions a cada un dels vint-i-set llibres del Nou Testament. El vocabulari bíblic-teològic i la cronologia. La lletra ni massa petita ni massa apretada, amb els versets indicats al marge i no, entrebancant, entre ratlles. El paper, consistent, fàcil de manejar.

He fet una selecció de mostres comparatives recollides a l'atzar. Potser quaranta o cinquanta. Però, tot hi haver-hi esmerçat una colla d'hores, les estripo. Crec que falsejaria la imatge. Potser no n'he sabut prou, potser no he estat encertat. Si més no jo, quedaria amb la impressió d'aigualir un text que cal assaborir-lo endinsant-s'hi sincerament.

No puc fer l'experiència pels altres. Cadascú cal que faci la seva. Li puc assegurar que no quedarà decebut. Encara més, ni tan sols quedarà indiferent. Prendrà partit. A favor o en contra, es clar. I d'una manera molt personal.

Tanmateix, la seva lectura farà de la vostra vida una aventura més clara, més alegre, més lluminosa. Ben segur que us engrescarà i, àdhuc, esdevindreu contagiós.

Potser m'està passant a mi. En tot cas, no ho havia advertit.

Comissió no n'hi tinc. Entendreu, no obstant, que Jesús m'interessa, m'apassiona i me l'estimo, no sé si d'una manera especial però sí com molts d'altres ho han fet a través de la història.

Per a mi, i tan debò que per a molts d'altres, aquest Nou Testament és una bona notícia. I les bones notícies no tinc perquè callar-me-les.

Josep Cardús i Grau

Ediciones CRISTIANDAD, Madrid 1978
783 pàgines Preu: 350 pessetes

La vista és la que treballa

Al nostre número 0 consta una errada que considerem molt interessant remarcar-la, posat que la repetim constantment, tant en la nostra parla com en la nostra escriptura. En una notícia figurava l'expressió «apretada programació d'actes».

I encara que s'ha dit i repetit milers de vegades que *en català no s'apreta res*, es veu que tots plegats ens resistim estoicament a exiliar definitivament el verb *apretar* i les seves formes verbals del nostre vocabulari. I l'utilitzem pels descoberts, sense posar-hi gens de cura. I això que, en català, tenim, per sort, una munició sensorial de verbs per tal de substituir ben adequadament el verb castellà *apretar*.

És per això que, avui, volem recordar que, en català:

les portes, *s'empenyen* o *es pitgen*;
les dents, *s'estrenyen* o *es serren*;
les mans i els cinturons (alguns puristes assenyalen que caldria dir només cinyells), *s'estrenyen*;

els botons, *es premen*;

eis acceleradors, *es pitgen*;

els cargols, *es collen*;

la llana del matalàs, *s'atapeeix* o *es pitja*;

el pas, *s'apressa* o *s'acuita*;

el sol, *pica*;

la feina, *apressa*;

el fred, *és viu*;

la calor, *es fa sentir*;

la gana, *empeny*;

la frase *el coll m'apreta*, la substituïrem per *el coll em ve estret* o *bé em tiba*; la *d'anar apretat al tramvia* o *bé a l'autobús*, per *anar estret* o *atapeït*;

en lloc d'*apreta!*, direm *fort!*, *tiba!*, *encara més!*;

i en comptes de dir *no apreteu*, direm *no empenyeu*.

La dita, tan estesa, de *trobar-se en un aprieto* o *apuro*, cal que la substituïm per *trobar-se en un destret*, *en un mal pas*, *passar angúnies* o *trifulgues*, etc.

Finalment, remarcarem que també podem utilitzar, segons els sentit que vulguem donar a la frase, en lloc d'*apretar*, els sinònims de: *comprimir*, *premsar*, *estrebàr*, *instar*, *ataconar*, *urgir*, *ajustar*, *estampir*, *garrotar*, *estrangular*, *encongir*, *abraonar*, *oprimir*, *fonyar*, *pinçar*, etc.

I, per avui, prou. Gràcies per la vostra atenció

R. M. C.

El Comerç s'organitza

La Unió de Botiguers de Granollers, ja és un fet, les grans àrees de venda, les grans societats anònimes i les grans multinacionals, posades a fer de botiguers, han portat els botiguers de Catalunya a unir-se, si poc temps enrera estaven a «matar», ara veiem com la necessitat obliga i s'intentarà allò que se'n diu, la unió fa la força.

Perquè es fes realitat aquesta Unió, estava convocada, pel passat dimarts dia dotze, Assemblea de Botiguers al Cinema Majèstic, a les deu del vespre.

Juntament amb un bon nombre de botiguers, estàvem a l'hora en punt, al vestibul del cinema, deu minuts d'espera, que els passàrem bé, amb salutacions i també comentaris irònics sobre l'obligada espera, finalment arribaren els qui ens havien convocat, penjaren quatre cartells, i ens obriren la porta. Unió de Botiguers de Catalunya, editat en forma de diari, en català, menys els anuncis, no tots, i els estatuts de l'UBC també en castellà, es veu que les lleis dels botiguers catalans, han de ser en castellà, a destacar un anunci, el d'un Banc, que per dir-ho d'alguna manera direm que és el Banc col·laborador de les Unions de Botiguers. Aquest anunci, escrit en català, amb molt poques paraules, molt clares, i moltes faltes ortogràfiques, tal vegada aquesta sigui l'aplicació als «estatuts».

També ens donaren més papers, un de sol·licitud d'admissió a la UBG, una enquesta per complimentar i una tarja pel control de l'assistència.

Al punt de dos quarts d'onze varen començar. L'assistència, es pot xifrar pels volts de quatre-cents assistents, vuit dels quals, pujaren dalt de l'escenari, amb aire decidit, amb aire jove, més amb aire d'executiu que de botiguer. Ja els anirem presentant.

Fa de secretari en Francesc Bellavista, que obrí l'acte amb la lectura de l'ordre del dia, passant a continuació la paraula a n'Antoni Duran, el de la joieria, qui com a President de la Comissió Gestora, efectuà la presentació de la UBG. En començar, estava un tant indecís, quelcom nerviós, però s'anà vincent sobretot en el problema que poden representar les grans àrees de venda superant fins arribar a un to de fermesa molt encomiable. Resultà molt conpromogudes per les multinacionals, de les quals ens hem de guardar, francament. Deixà una immillorable impressió.

A continuació, actuà en Santiago Pagè, cap de serveis de l'Assessoria del Comerç Interior de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, malgrat el seu títol i la seva facilitat de paraula, no digué gairabé res més que el que ja havia dit en Duran anteriorment, parlà mig amb plà de conferenciant, i l'altre mig era a tó de miting. Ja dic que rès de nou afegí al tema.

Segueix n'Enric Serras, President de la Unió de Botiguers de Catalunya, qui amb paraula mesurada, tranquil·la, sense amaneraments, exposà la necessitat d'unió dins l'UBC, en forma de Confederació, per tal de ser interlocutor vàlid davant la Generalitat i l'Administració, així com aconseguir un servei d'assessorament, butlletí, etc.

Fins acabar aquest punt, tot havia estat un monòleg, el públic no havia obert boca. Hom tenia l'esperança que el punt següent, animaria la reunió, però li vingué just. Els Estatuts, havien estat exhibits i anunciada la seva exposició. La taula demanà per abreujar la seva aprovació sense llegir-los. Sorgiren algunes objeccions, ja que pràcticament la totalitat dels assistents, els desconeixien totalment. La taula assegurà la seva honestat, ja que eren idèntics a tots els de les altres Unions de Botiguers, amb un lleuger canvi introduït per l'advocat Canal, també botiguer granollerí, consistent en l'addició d'una Junta Consultiva. Fet que millorava sensiblement els Estatuts. Es digueren quatre cosetes més, d'aquelles que es diuen, es pensen i que difícilment es fan (com per exemple, que es poden canviar) i s'aprovaren els Estatuts de l'UBG per aclamació.

Aquesta aprovació, va fer que es passés a la proclamació de la Junta Rectora. Realment, no hi podia haver sorpresa, els qui formaven la Junta Gestora, passen a formar la primera Junta de la UBG. No es presentà altre candidatura, ni s'oposà cap objecció. També quedà nomenada la Junta Consultiva, a la qual, es digué, s'hi pot integrar tot aquell que ho desitgi. Nova aclamació.

Seguim l'Assemblea, ara toca el torn als tècnics, Monsieur Patrick Ferrey director de «Publimer» de París, i en Ramon Guàrdia de «Publirect» de Bar-

segueix a la pàg. següent

PlaçaGran
Publicació
Granollerina

Anuncieu-hi!

De la vida estant

El joc del «sí, però no»

No el coneixeu el joc del «sí, però no»? Ben segur que sí. Potser ara no hi caieu. Potser no us sona el nom. Potser vosaltres l'anomeneu d'una altra manera. Ja sabeu, però, que el nom no fa la cosa. Potser fins i tot el jugueu tan seriosament que encara no heu advertit que l'esteu jugant. Qui sap, tot pot ser.

El joc del «sí, però no» ho és molt de senzill. Massa. Està a l'abast de tothom. És d'abans i és d'ara. És de sempre.

Ben mirat, més que jugar-lo, el fem. El vivim cada vegada que no som el que diem que som.

Des del quilo que no fa mil grams i de l'hora de menys de seixanta minuts

fins a la paraula donada que se l'emporta el vent. Des de l'amistat com a font d'influència i dels mitjans d'informació que deformen fins al sí que no és sí i al no que no és no.

Des del governant que no governa tot fent la vista grossa i tolerant allò que li va bé fins a l'educador que no educa tot considerant que reïx quan aconsegueix fer-se simpàtic.

Des del socialista que ja no és marxista-leninista i el franquista que es desenten de Franco fins al comunista que abandona la dictadura del proletariat i la lluita de classes.

Des del polític, aferrissat contrari de

l'escola privada, sobretot si és d'inspiració cristiana, on hi porta, però, lliurement, encara que no gratuïta, tots els seus fills fins al revolucionari que, tot lluitant contra el capitalisme, viu, dels diners del poble, molt millor que el burges d'abans.

Des del demòcrata que dicta a l'esquena del poble i de l'estudiant que busca el títol, no pas el saber, fins al matrimoni que viu sense amor i al cristià que viu sense el Crist.

El joc del «sí, però no», ja ho heu descobert, té moltes variants. En totes, però, hi ha la mateixa constant: la recerca, apassionada, de les oportunitats que permeten contradir-se.

És la pràctica desvergonyida de la incoherència, la falta d'honestedat justificada, la conveniència de les dues cares, la utilitat de la doble vida, de la trampa, de l'engany.

Nadal està per caure. Tindrem més hores de lleure. El jugarem el joc del «sí, però no»?

Hi haurà pessebre, arbre de Nadal, cançons, tió, nades, missa del gall, neules, torrons, xampany i moltes coses més.

Sí, tot hi cap. Però, i prou? De debò que hi mancarà precisament l'essencial, allò que evitarà que el Nadal entri també en el joc del «sí, però no»?

Per què no canviem de joc? Perquè no juguem aquell altre, el del «sí, més que mai» o el del «no, més que mai»?

Resultat, diu? Que tots hi sortirem guanyant, no ho dubteu.

Consti, però, que tot plegat no passa d'una utopia, d'un somni, d'un deliri, d'un impossible. Adhuc, si voleu, d'una broma.

Prengueu-vos-ho així, altrament us espatllarà el joc. Ara, el Nadal. Demà, la vida.

I amb el Nadal i amb la vida, senyors, no s'hi juga. Que són sagrats.

Josep Cardús i Grau

ve de la pàgina anterior

El Comerç s'organitza

celona això fa ferum de multinacional, guardem-nos-en, i que han d'organitzar la propera campanya de Nadal, a dir veritat, gairebé aconseguiren adormir-nos, sols ens distregué el petit «show» d'obrir-se la pantalla amb una musiqueta de fons tot funcionant força al marge de l'organització.

Realment els parlaments d'en Santiago Pagès, i els dels tècnics, ens hi varen sobrar, es podrien haver llegit els Estatuts i tot hagués quedat més arrodonit.

Ja som als precis i preguntes, fins ara havien tingut la paraula els de dalt, ara tocava als de baix, de moment, tot era molt clar, molt còmode, molt senzill. Però, fins el moment s'havien obviat els costos. Les operacions d'aquest tipus solen ésser cares. Aquesta era precisament la primera pregunta. S'aclarí ràpidament la qüestió, i francament no es va trobar car, i amb l'enfocament que se li donà, certament a l'abast de tots. Després es varen anar desgranant diferents temes, fins arribar al que fou el més interessant. La Cambra de Comerç què és?, què fa? i qui hi pinta? En Santiago Pagès, la justificà tan bé com va poder, i parlà de la tasca portada a terme pel seu departament. Però, no parlà per res, tal com puntualitzà en Pi, de la manca d'informació, de la manca d'operativitat, de la manca de representativitat, acaparant tot el poder les grans societats anònimes i multinacionals, monopolitzant l'ús i l'abús dels nomenaments «a dedo». Finalment En Pagès va seguir amb la seva defensa de la Cambra, amb un final exaltat que digué textualment: «sí la Cambra és com és, la culpa és de tots Vostès». Posats a aclamar-ho tot, fins i tot aplegà uns quants aplaudiments, tal vegada eren els aplaudiments, que recull l'actor quan acaba una comèdia. I ací s'acabà l'Assemblea.

P. C.

GARCIA CUEVAS

JOIER

Llistes de Boda ■ Regals d'Empresa

Santa Anna, 2

Telèfon 870 04 85

Granollers

Cinema

Per a quan?

Ja hi som. Ja hem arribat a les Festes Nadalenques. Festes tradicionals per a que els programadors cinematogràfics puguin oferir al respectable públic les millors pel·lícules que disposen.

«Fiebre del sábado noche» (Travolta superstar), «El griego de oro» (la vida privada? d'Onassis i Jaqueline), «La mujer de la tierra caliente» (pit i cul a l'abast de tothom) i «Sbatti il mostro in prima página» (un Bellocchio desaprofitat i fallit) són les pel·lícules que ens han triat (1). El tíó ens ha cagat, amb perdó, carbó. I com que hom creu que són films insignificants i, a més, hom tampoc en té ganes de parlar-ne, s'empesca una altra cosa.

Es llastimòs veure que s'estrenen a Granollers films sense cap interès, quan n'hi han molts d'interessants i que ningú sap si s'arribaran a estrenar. Així, posant-nos en trànsit d'enumeració, recitarem una sèrie de pel·lícules estrenades a Barcelona entre 1974 i 1976, inclosos tots dos, (es a dir, un xic distanciadés) que essent molt interessants per aquí no se'n sap res de res.

Comencem: «Les bas fons» (Renoir, 1936, v.o.); «Belle» (Delvaux, 73, v.o.); «Blanche» (Borowczyk, 71, v.o.); «Las bodas de Blanca» (Regueiro, 75); «La bofetada» (Pinoteau, 74); «El buscón» (Berriatúa, 76); «La carne de la orquídea» (Chereau, 74); «La ciudad de la libertad» (Schaaf, 73); «Le coupe a dix francs» (Condroyer, 74, v. o.); «El desencanto» (Chávarri, 75); «Dillinger e' morto» (Ferreri, 68, v.o.); «El efecto de los rayos gamma en las margaritas» (Newman, 72, v.o.); «El ejército de las sombras» (Melville, 69); «Les enfants terribles» (Melville, 49, v.o.); «El estrangulador de Rillington Place» (Fleischer, 70); «Fat City» (Huston, 72, vo); «Une femme mariée» (Godard, 64, v.o.); «Heroína» (de la Torre, 71); «Hindenburg» (Wise, 75); «El honor perdido de Katharina Blum» (Schlöndorffs, 74); «Iluminación» (Zanussi, 72, v.o.); «India Song» (Duras, 75 v.o.); «Joe Hill» (Widerberg, 71, v.o.); «A double tour» (Chabrol, 59, v.o.); «Aguirre, la cólera de Dios» (Herzog, 72, v.o.); «Así habla el amor» (Cassavetes, 71); «Un hombre de suerte» (Andersson, 73); «West and soda» (Bozzetto, 65); «Johnny cogió su fúsil» (Trumbo, 71); «Lacombe Lucien» (Malle, 74); «La letra escarlata» (Wenders, 73); «Mamá Kusters va al cielo» (Fassbinder, 75, v.o.); «Perdida en la ciudad» (Ross, 71); «Pink Floyd at Pompeii» (Maben, 71, v.o.); «Projection privée» (Leterrier, 73, v.o.); «Reed, México insurgente» (Leduc, 72, v.o.); «La respuesta» (Forn, 69); «Un rey para cuatro reinas» (Walsh, 56); «Stavisky» (Resnais, 74); «The Texas Chainsaw Massacre» (Hooper, 74 v.o.); «Los viajes escolares» (Chávarri, 74); «¡Viva María!» (Malle, 65); «El volar es para los pájaros» (Altman, 70); i referent a les reposicions: «Apache» (Aldrich, 54); «El proceso» (Welles, 62, v.o.) i «Rocco y sus hermanos» (Visconti, 60, v.o.).

Les assenyalades amb (v.o.) són en versió original; pel·lícules que en principi tindrien de passar a la Sala Especial (encara que, segons les noves lleis, les pot passar qualsevol cinema), però que hom pensa no es projectaran fàcilment. De les altres, potser tindrem sort i les trobarem amagades en un complement de qualsevol cinema.

Conclusions a partir d'aquesta llista? Varies. Per exemple: en Jaime Chávarri, uns dels nous autors més interessants del cinema espanyol, es totalment desconegut a Granollers; sembla haver certa fòbia a projectar films de directors més o menys clàssics com Huston, Renoir, Melville, Walsh i Wise; fòbia també conservada als directors alemanys de les darreres fornades;...

Continuarà un dia d'aquests.

Lluís Bauxell

(1) Les tres primeres en el Majèstic, Mundial i Astòria, respectivament, fins al dimarts 26 (Sant Esteve). La darrera en el Principal fins al diumenge 21; des de Nadal «Novecento» —1ª part— d'en Bertolucci de la qual ja se'n parlarà.

Esports

Tots a córrer

El passat diumenge tingué lloc el XII Cross Ciutat de Granollers, enguany s'ha aconseguit una xifra rècord de participants prop de 2.500 atletes inscrits a les 13 curses que es realitzaren, un bell esforç del Club Atlètic Granollers, muntar un Cross Internacional per deu o dotze figures és qüestió econòmica, muntar-lo per dos mil cinc-cents aficionats, és qüestió d'entendre l'esport.

Amb tot, hom ha de destacar un bell gest, el València C. de F., participà a la competició amb tot el seu millor equip, i amb l'Antoni Campos, atleta internacional i dels cotitzats, i que a la fi, fou el guanyador de la competició, doncs bé, aquest equip es va presentar a córrer sense cap compensació econòmica.

Demà, dia 24, tindrà lloc, com ja es va anunciar repetidament, la I Marxa de Granollers, l'esperit del Club Atlètic Granollers, ha volat alt, l'esperit dels granollerins també hauria de volar alt, naturalment que és una incògnita en el moment present, saber quants participants tindrà, tenim un exemple, els partits polítics, en organitzar aqueta marxa, se'n fan solidaris, tots estem d'acord que l'esport és quelcom més que un Barça-Espanyol, tot i que evidentment ocupa un espai important, però entre tots ens veurem obligats a fer un esforç, situar cada cosa al seu lloc, i el que és espectacle, a l'espectacle i, el que és esport, que el qui el vulgui practicar que tingui lloc per fer-ho.

La I MARXA DE GRANOLLERS, començarà a dos quarts d'onze, junt a les pistes d'atletisme, per acabar al mateix punt. El recorregut serà pel Camí Ral, per després travessar la carretera fins a les Vivendes Carrero Blanco, per un camí prop de la via arribarem a l'Avinguda Sant Esteve per anar fins al Parc, allí, Caputxins amunt, un petit recorregut jer sobre la Font Verda i pel Passeig de la Muntanya, cap a sota l'Hospital fins al Barri Bellavista, Plaça del Lledoner i carretera avall fins al carrer de Sant Roc, passarem per la Porxada, per seguidament dirigir-nos cap a les Vivendes Sindicals i passant per sota el pont arribarem novament a les pistes, on queda situat el final.

Tal vegada algú pot dir que no és lloc gaire espectacular pel començament i pel final, que el possible públic no hi estarà gaire bé, d'acord, però per primera vegada a Granollers, i dins Granollers, es realitza quelcom prescindint del públic.

J. Comas

Agenda

Diumenge 24

Cinema

ASTORIA

La muchacha de la tierra caliente
El huracán amarillo

MAJESTIC

Fiebre del Sábado Noche
MUNDIAL

Griego de oro
Haz la loca... no la guerra

PRINCIPAL

Novecento (1900) 1.ª part

Exposicions

Museu de Granollers
Cartells anglesos i nordamericans
Exhibició Peces del Museu
Matí, de 11 a 2 - Tarda, 6,30 a 8,30

Casino-Club de Ritme
Exposició de treballs amb fusta
Matí de 12 a 2 Tarda de 7 a 9

Sala Sant Jordi de la
Caixa d'Estalvis de Catalunya
Granja Llobet, pintures
Matí, de 11 a 2 - Tarda, de 7 a 9

Caixa d'Estalvis de Sabadell
Aquarel·les
Torradell
Matí de 12 a 2 Tarda de 7 a 9

A B, Galeria d'Art
Sala A - Cesc, dibuixos i pintures
Sala B - Cruañas, pintures
Matí de 11 a 2 Tarda de 6,30 a 9,30

Sala Caixa Laietana
Carmelo Ibargüengoitia
Olis, aquarel·les, dibuixos
Horari feiner de 7 a 9
i festiu de 12 a 2 i de 7 a 9

Dissabte 23

Bàsquet

A les 8,30
Granollers Areslux - Mollet

Futbol

Diumenge, 24

Camp C. D. Granollers - A les 10
IV Trofeu del Vallès

Llissà d'Avall - Bigues

A les 12

Atlètic de Vallès - Parets

Dilluns, 25

A les 10

Partits per el tercer i quart lloc

Actuació de Majorettes i Banda de
Tambors i Cornetes de Granollers
A les 12

Partit Final de Torneig

Sardanes

Festa de Sant Esteve

Dimarts 26 - A les 12

Plaça de la Porxada
Cobla Lluïsos

Balanç... fins a la matinada

Dissabte passat, dia 16 de novembre, es va cloure el 7è Cicle de Teatre a Granollers, amb la representació de *Woyzec* de G. Büchner pel *Teatre del Celobert* i la concessió del 8è Premi Ciutat de Granollers.

Pretenem fer, doncs, un breu anàlisi d'aquests aconeximents, però donat que la nostra cita setmanal té un caràcter informatiu, primer haurem d'analitzar els dos últims espectacles que ens quedaven per ressenyar del Cicle. Comencem primer per...

Les Balades de Villon

de M.ª Josep Arenós - Feliu Formosa (14-12-78)

És un intent de fer assequible la poesia per un públic més ampli que el dels lectors especialitzats. En aquests moments, a Catalunya, disposem de tres espectacles d'aquest tipus: *Aula-Brecht-Formosa* (vista al 7è Cicle), *Amb vidres a la sang* del Lliure sobre poemes de M. Martí Pol i l'espectacle, que ens ocupa, *sobre Villon*. Creiem que els intents, i aquest d'una manera especial, en quant s'integren dins d'aquesta aparent voluntat general de fer assequibles teatralment uns textos que originàriament no havien estat escrits per a l'escena, és quelcom de molt encomiable. Hom creu, i la simple mecànica dels fets ens porten per aquesta interpretació, que la poesia és una certa literatura apte a tot estirar per tres o quatre llepafils i angèlics lectors. Hem d'admetre que la poesia té un grau més o menys alt d'especialització, segons els casos. El llenguatge i els antecedents d'un poema, qualsevol poema, el fan difícil. En el cas de Villon s'hi presenta una altra dificultat: Villon és un poeta del segle XV i el llenguatge i els antecedents estarien condicionats per la circumstància històrica. Malgrat tot, ho hem de dir en elogi de l'espectacle, l'economia de gest de l'Arenós, l'equilibrat moviment escènic, la música que subratlla els textos i l'encert de la tria dels poemes, aquests condicionaments que ja posàvem en condicional, desapareixen.

Per mitjà de la veu, el gest de M.ª J. Arenós, Villon és actual: Per uns moments hem vist i hem sentit la veu d'un Villon sarcàstic, d'un Villon marginat, d'un Villon líric, d'un Villon oprimat. I que consti que abans de la representació no ens havíem informat especialment de les circumstàncies i el llenguatge de François Villon. L'atenció ens ha estat presa pel que es deia, més que pel com es deia.

Un únic retret: la gàbia, que serveix de fons a l'espectacle, mentre resta insinuada pels llums i convertida en ciclorama en alguns moments de l'espectacle, complementa l'acció interna dels poemes. Al final ens fa nosa. És qüestió de gustos.

Un altre Woyzec

L'altre espectacle que quedava del Cicle era el *Woyzec* de G. Büchner pel *Teatre del Celobert*, la representació de qual va tenir lloc el dia 16-12-78 dins la cloenda del Cicle.

Amb aquest Woyzec, ja van tres els «woyzecs» vistos a Granollers. Per la diversitat de tractaments que l'obra de Büchner admet hem de dir que el ros alemany ha fet fortuna. Sempre ha fet fortuna, teatral s'entén, encara que molts no ho vegin així.

En l'*Avui* del dia 16-12-78 des de les pàgines teatrals, el redactor del diari ens proposava féssim unes comparacions sobre les dues darreres versions donat que l'afició granollerina coneix (ai, las!) el text. Heus ací la nostra apreciació, entre moltes, que aportem a una polèmica, possible.

La versió, vista temps ha, duta a terme pel TAC sota la direcció de Julio Castronuovo, es basava en un tracta-

ment seqüencial, simfònic, diríem. La galeria de personatges que usen i abusen del pobre Woyzec i l'especial configuració de l'espai escènic, queden immersos dins d'un clima de conjunt, un xic magmàtic. Els personatges són forces que incideixen sobre la peripècia vital del personatge central. Tot quedava supeditat a una idea de conjunt amb un punt de fuga vers la irrealitat.

En el Woyzec del Celobert tot i que aquest clima no hi és pas absent, un tractament diferenciat dels personatges en fa un joc dialèctic més consistent i realista. La visualització dels personatges és molt més constatable. Si el Woyzec del TAC-Castronuovo era una versió simfònica, la versió del Celobert-J. Oller és una versió plàstica.

Acabada la representació es proclamà el...

8.è Premi de Teatre Ciutat de Granollers

De les setze obres presentadesenguany el Premi és adjudicat a una obra *El collaret d'aigües vermelles* de Blai Sellarès/Vicent Barro. 3 vots i finalista; *Paris i Helena* de Romà Comamala, 2 vots. Llegida l'acta pel Secretari del Jurat, es dirigí al públic per pregar als guanyadors, si es trobaven a la sala, que tinguessin l'amabilitat de recollir el Premi. La sorpresa es produí quan es va comprovar que Blai Sellarès/Vicent Barro eren Jaume Melendres/Joan Abellan o a l'inversa. Escàndol a la vista? No, segons les explicacions del Secretari del Jurat, malgrat que un dels autors Jaume Melendres en la convocatòria del 8è Premi figurava com a jurat, pocs dies després de publicada la convocatòria Jaume Melendres renuncià per escrit a continuar essent-ne, alegant excés de treball. Admesa la renúncia fou substituït per Joan Antoni Benach. El Jurat ha jurat i rejurat que no en sabien res de qui eren realment els autors, l'identitat dels quals no fou descoberta fins hores abans per tal de dir-los que passessin per Granollers a recollir el Premi. Ens vàrem creure la versió donada i salvem l'honorabilitat de tots.

Vista i comprovada la personalitat dels autors, àmpliament coneguts en l'activitat teatral, amb una important tasca com a professors de l'Institut de Teatre, autors i traductors d'obres de teatre europeu, augurem que l'obra serà bona. No en dubtem pas de moment.

Descomptant l'obra guanyadora d'enguany, constatem la molt diversa sort que han tingut les obres guanyadores: De les set obres anteriors guanyadores només n'han estrenat quatre. Solament n'han publicat quatre i ni són pas coin-

cidents. Les estrenes han tingut lloc, en tot cas, força temps després de rebre el Premi. Totes les estrenes han estat fetes amb data posterior al 20 de novembre de 1975. D'entre les obres representades, sense dubte hi trobem alts i baixos. Entenem doncs que l'esforç que significa el Premi, la publicació i l'estrena de les obres guardonades no ha tingut pas una compensació clara. Encara hi ha una vida teatral anòmala. Per altra banda gosariem suggerir que els autors anessin molt en compte en autoritzar l'estrena a segons quins grups. La posta en escena és un risc pels autors i indirectament pels jurats, en el cas d'obres premiades. A més la crisi teatral afecta també a l'existència de textos teatrals i no es poden pas dilapidar llençant-los per la finestra.

Després de lliurat el Premi el Sr. Frederic Roda parlà de l'obra premiada i de la finalista i també de l'obra premiada a l'any anterior. Volem però remarcar un tema que tocà de passada en referir-se al paper de Granollers en la Catalunya teatralment normalitzada que li assignà funcions de capitalitat. Lògicament pensem nosaltres aquesta capitalitat ha de passar per una potenciació del Centre Dramàtic suara inaugurat com a punt de partida per una formació teatral més correcta i com a Centre d'Animació d'Activitats Comarcals de caire teatral. Aquesta és creiem la feina de cada dia en aquest grup. Els cicles com a fira de vanitats i com a cultura dura només unes setmanes. La cultura és feina de cada dia.

Cal remarcar que no va haver-hi cap Conseller de Cultura...

Joan Colomé

La lliçó dels Joglars

Sr. Director de PLAÇA GRAN

Senyor:

He llegit la crítica «M-7-Catalònia 'o... A sants i a minyons no prometsis si no els dons», de Joan Colomé.

Per allò que diu, Joan Colomé, davant l'obra d'Albert Boadella restà impressionat, tot i que honestament confessa que no atina a descobrir-ne la intenció. Si bé jo crec que la intueix.

A mi també m'impressionà «M-7-Catalònia». Particularment els dos personatges «madames-doctors», perquè representen una societat tutura, que és més misteriosa com més ens sorprèn la història de la humanitat, ocorreguda aquests 200 últims anys, en els quals, la societat industrial passa pràcticament de zero a una situació paradoxal.

Els altres personatges de l'obra, no em sorprenen, perquè són els meus; són els de la paradoxa a què m'acabo de referir.

Davant l'espectacle, jo em sentia com si fos a classe. Era a l'any 2.600. Era una lliçó experimental amb espècimens vius. Procedents de la reserva M-7-Catalònia.

He de dir, però, que no crec que a l'any 2.600 es paesi tanta ignorància de la nostra època com la que demostren les madames doctors, perquè la tècnica actual ja permet ordenar, memoritzar i computar l'entorn, les motivacions i el comportament de la societat d'avui, amb tanta exactitud, que serà totalment intel·ligible per a qualsevol estudiant d'antropologia del 2.600.

Em permeto recomanar a Joan Colomé, que abans de tornar a veure «M 7-Catalònia», llegeixi l'assaig de Teilhard de Chardin —si mes no, els últims capítols— «El Grup Zoològic Humà». Traduit al català i editat per Edicions 62. També ha d'interessar-li a Joan Colomé «The Scientific Outlook» de Bertrand Russell. I pot llegir després, el que fou en el seu temps un «best-seller», «Brave New World» d'Aldous Huxley —el títol de la traducció catalana és «Un Món Feliç»— veurà i sentirà tot allò que magistralment explica Albert Boadella. Que és molt considerable.

A Joan Colomé li dol —com a mi i a tantíssims— el destí incert de tot allò que estimem tant: el nostre petit país, els nostres costums tradicionals, la nostra parla, que amb amor i tossuderia hem mantingut fins avui. Ens neguem a creure que desapareixerà, T de Ch. i B. R., però, ens demostren que l'esdevenidor no el fa els individus, sinó la societat, si bé T. de Ch., profundament religiós i amat de fe, creu que allò que ara són neguits, no és sinó l'embrió del destí grandiosos que ha d'arribar a l'espècie humana —«corpuscle individual dins la Noosfera»— mentre B. R. pressent l'eugenèsia —«chemical and thermal treatment of the embryo»— que convertirà l'home en un tipus pensant, però dins allò que s'haurà ja preestablert. Un món en continuà evolució, el qual, B. R., ni s'atreveix a qualificar de progressiu. Mentre T. de Ch. creu en un destí angelical —no és una metàfora—, B. R. no en vol parlar, o no pot, perquè l'esgarrifa.

Benvolgut Joan Colomé: això és tot allò que jo sentia mentre veia cada escena de «M 7-Catalònia». M'envia una mena de calfred en seguir «la lliçó» de les «madames-doctors»!...

Cordialment

Manuel Pagès i Mogas

El problema de l'Hospital a Madrid

El passat dia 18 de desembre i motivat per les actives gestions portades a terme per Convergència Democràtica de Catalunya, la Direcció de l'Hospital General de Granollers, va poder entrevistar-se amb el Ministre de Sanitat i Seguretat Social, D. Enrique Sánchez de León, en la que se li exposà la difícil situació en que es troba aquest Centre, degut a les mesures adoptades per l'Institut Nacional de Previsió amb el conveni vigent que, a més, de no reflexar el nivell assistencial que actualment dona l'Hospital, pretén rebaixar les condicions econòmiques ja pactades.

El senyor Sánchez de León, compregué la situació del Centre i va interessar-se per la seva problemàtica, comproment-se a revisar en un futu rimmediat, les condicions del Conveni, dintre la nova normativa que s'establirà per als Serveis concertats.

Els botiguers del carrer de Barcelona

En aquest Nadal '78, novament tenim de felicitar als botiguers del típic carrer de Barcelona, ja que és l'únic carrer de Granollers que ha donat un to festiu a les tradicionals festes.

A més de les il·luminacions, ha editat un bon cartell escaient a la Diada, i fins i tot el passat dijous, dia 21, tingué la visia del «Papa Noël», que va mobilitzar a molta quítxalla.

Futbol nadalenc

L'esport del futbol, també serà motiu d'esplai en aquestes festes, gràcies al modest Club Atlètic Vallès que ha organitzat el IV Trofeu del Vallès, en el que hi participaran els equips de Parets del Vallès, Bigues Llisà d'Avall i l'equip de l'Atlètic Vallès.

Aquesta confrontació vallesana es celebrarà els matins del diumenge dia 24 i el dia de Nadal.

També, a la barriada de La Torreta, està anunciat uns partits nadalencs que esperem seran ben acollits pels afeccionats d'aquesta barriada.

Granja Llobet, a la Sala Sant Jordi

Des del passat dia 16, té exposada la seva obra el pintor Granja Llobet, a la Sala Sant Jordi de la Caixa de Catalunya, exposició que podem visitar aquests dies de les festes nadalencs.

Icart, exposa a Sant Celoni

El pintor granollerí, Jaume Icart, en el transcurs d'aquestes festes nadalencs, exposarà les seves obres pictòriques a la població de Sant Celoni.

Concert de Nadal**de les Juventuts Musicals**

El dimarts, dia 26, diada de Sant Esteve, a la Casa de Cultura de la Fundació P. Maspons i Camarasa, a les set de la tarda, les Juventuts Musicals celebrarà un Concert de Nadal, en el que intervindrà el Quartet de Guitarres, format per Cors, Figuerola, Mar-

quès i Sala, i M.ª Rosa Vidal, soprano; Carles Riera, flauta dolça, i Rafael Sala, guitarra, i novament la Coral de Joventuts Musicals de Granollers que interpretarà dues cançons de Schubert i una de Seltz, sota la direcció del mestre Josep Subiranas.

Defuncions

El passat dia 13 de desembre, va morir En Jaume Massagué i Valls, a l'edat de 64 anys, fill d'una vella família granollerina, que durant molts anys ha estat al servei de la ciutat, com a taxista.

Rebin el nostre condol, la seva esposa Margarida Dalmau, els seus fills M.ª Teresa i Pere i la seva nora Victòria.

També morí el passat dimarts, dia 13, Angela Pujol i Murtra, qui fou l'esposa de Pere Iglésias i Viadé, que fou Batlle de la Ciutat en els llunyans anys 30, i que era la mare de la muller del nostre company de Redacció Pere Canal i Balú.

Descansi en pau aquesta granollerina filla de la família de Cal Gras i rebin els seus familiars el nostre més sentit condol.

PlaçaGran

Director: Joan Barcon i Prevosti
Redacció: Arian Botey, Josep Cardús, Manel Clot, Joan Colomer, Josep Comas, Lluís Diumaró, Josep M.ª Farnés, Josep Garrell, Esteve Sala, Lluís Tintó.

Col·laboradors: Lluís Bauxell, Pere Canal, Carme Garrell, Ramon Munné, Vicenç Oliveras, Francesc Sala, Esteve Sarroca, Martí Suñol.

Corrector: Jaume Camp

Administració: Montserrat Ponsa

Imprimeix: Gràfiques Garrell

even**FORJATS - CERÀMIQUES - SANITARI****Exposició i Oficines:****Roger de Flor, 47, 49 i 51 baixos****Tel. 870 44 58/62 - GRANOLLERS**

El Partit Socialista Unificat de Catalunya vol fer avinent a tots els granollerins que van formar part del Cos de Brigades Mixtes de carrabiners de la República que va ser format per ordre ministerial de 20 de Febrer del 1937 que tenen la possibilitat de cobrar les pensions que els corresponen per haver prestat els seus serveis en l'esmentat.

Per a més informació sobre la tramitació de les sol·licituds d'aquestes pensions poden adreçar-se al local del Partit, Carrer Ricomà, 17, qualsevol divendres o dissabte de 6 a 8 de la tarda, on seran atesos.

Comitè de Granollers
Partit Socialista Unificat
de Catalunya

Per una convivència democràtica

EL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA vol fer present la seva més enèrgica protesta per tot el seguit d'actuacions antidemocràtiques que han tingut lloc durant la passada campanya del Referèndum constitucional.

— Ha estat enganyada una gran quantitat de cartells publicats pel govern en façanes i parets de molts edificis d'una forma inadmissible i que afecten a nombrosos comerços, serveis i cases particulars.

— Una pancarta colocada pel nostre Partit a la Plaça Perpinyà va ser despenjada i cremada per uns desconeguts.

— Nombrosos cartells de «FUERZA NUEVA» van ser col·locats a sobre dels posats per les forces democràtiques en favor de la constitució sense respectar-los.

Creiem que aquests fets demostren clarament que hi ha encara per part de molts grups i persones una manca de voluntat democràtica real i que no tenen en compte els interessos de la majoria dels ciutadans de Granollers.

Demanam a l'Ajuntament de la ciutat i a tots els responsables de l'ordre civí prenguin mesures per aclarir aquests fets i evitar la seva repetició. Tot això per una millor convivència democràtica a la nostra ciutat.

Comitè de Granollers
Partit Socialista Unificat
de Catalunya

El Comitè Executiu Nacional de Convergència Democràtica de Catalunya i el Comitè de Govern d'Unió Democràtica de Catalunya han celebrat una reunió per a valorar llur actuació des del dia 19 de setembre, data de la signatura de l'acord entre ambdós partits.

Aquest acord ha estat possible gràcies a la bàsica coincidència entre les trajectòries i línies programàtiques d'ambdues organitzacions que dona suport a una concepció global de la Societat.

Per aquesta coincidència bàsica aconseguida des de la fidelitat a l'ideari que cada partit té com a propi, U.D.C. i C.D.C. s'adrecen al poble català perquè vulgui donar el seu ajut a un programa de redreçament del nostre país, en una línia inequívocament nacionalista al voltant d'una alternativa de centre-esquerra no sucursalista.

Per aquests motius el Comitè Executiu Nacional de C.D.C. i el Comitè de Govern d'U.D.C. han decidit fer pública conjuntament la següent

Declaració Programàtica

I. — Constitueix una fita prioritària de llur entesa, la lluita per les plenes llibertats nacionals de Catalunya, en un marc de solidària col·laboració entre tots els Països Catalans. En aquesta etapa, adreçaran especialment la seva acció a la consecució i consolidació d'un Estatut d'Autonomia per a Catalunya que millori el nivell de l'Estatut del 32, fent possible un autèntic autogovern català.

II. — Com a expressió de la nostra voluntat de fer dels Països Catalans una realitat que relligui amb lliur història comuna, promouran i donaran suport a una política de coordinació permanent entre tots ells en tots els aspectes i especialment en el camp de la catalanització cultural i de l'ensenyament.

III. — La defensa dels interessos de Catalunya només es pot fer en el marc d'una democràcia pluralista; per tant, la defensaran i respectaran en tota llur actuació política, rebutjant qualsevol manifestació d'intransigència totalitària o que pretengui marginar les minories.

IV. — Element inseparable d'un programa nacionalista és la voluntat d'aprofundir en la democratització real de la vida social, econòmica i cultural. En aquest sentit, tots dos partits promouran una política adreçada a:

— la transformació de les estructu-

res socio-econòmiques fins a aconseguir el nivell de les societats democràtiques europees més avançades;

- la generalització de l'accés a la cultura a tots els nivells, sense discriminació de cap tipus, reforçant l'obligatorietat i gratuïtat de l'ensenyament en un marc que, garantint la llibertat educativa i el dret dels pares a la lliure elecció del tipus d'educació i a la seva promoció, responsabilitzi prioritàriament els poders públics de la Generalitat de l'eficàcia i protecció d'aquests drets;
- la millora de la qualitat de vida de tots els ciutadans amb una promoció de tots tipus de serveis públics que assegurin el respecte a la natura i l'equilibri ecològic, un adequat ús del temps lliure, una xarxa de comunicacions col·lectives i la incorporació activa de la dona i la joventut a l'exercici de tots els drets i llibertats públiques;
- la protecció de la vida humana, i especialment de la mare, qualsevol que sigui el seu estat civil, dels infants, de la família, dels marginats, dels disminuïts físics, psíquics i sensorials i dels que arribin a la tercera edat per tal de fer eficaç el reconeixement de la igualtat de tots davant la llei.

V. — Manifesten llur voluntat d'intervenir en la política general espanyola per la millor defensa dels drets i interessos de Catalunya i com a expressió de llur solidaritat amb totes les altres nacionalitats i regions de l'Estat Espanyol, creant així un clima democràtic de progrés i de convivència en benefici de tothom.

VI. — Tots dos partits proclamen llur vocació europeïsta i per això afavoriran la integració de l'Estat Espanyol en l'Europa comunitària com a primera manifestació d'una política exterior animada pel desig de la superació dels antagonismes internacionals; la pau del món i la solidaritat amb els pobles en vies de desenvolupament.

VII. — Aquesta declaració programàtica fa seva i s'emmarca en la Declaració Universal dels Drets de l'Home i acords complementaris que inspiraran la política d'entesa entre Convergència Democràtica de Catalunya i Unió Democràtica de Catalunya en la lluita per una Catalunya més justa, més lliure i més solidària.

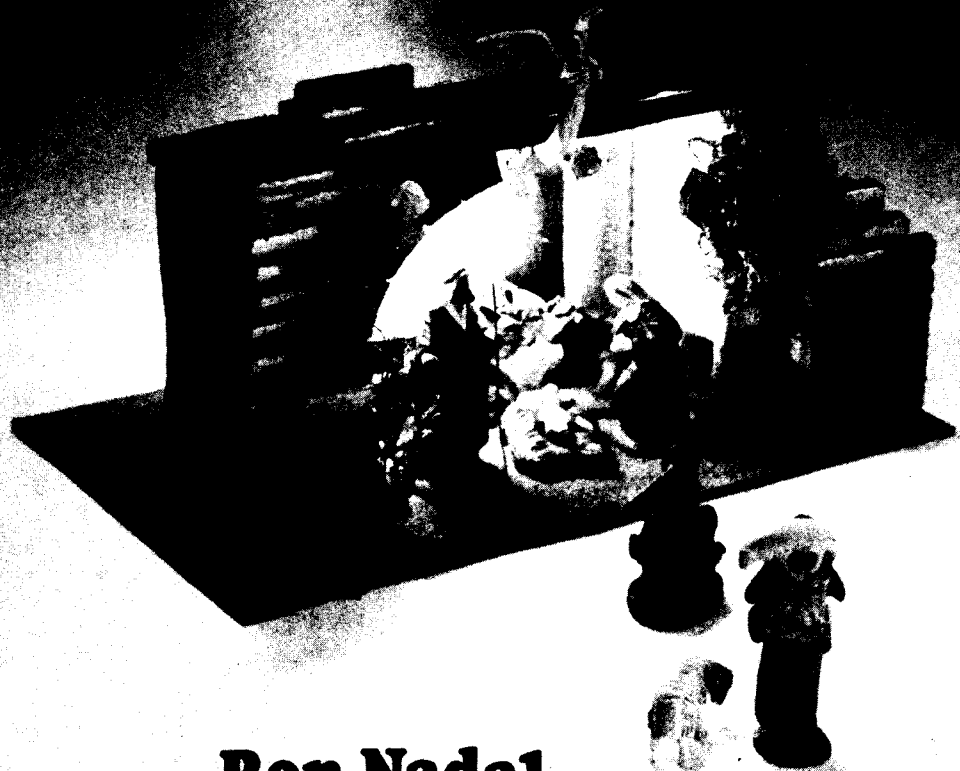

desitja

als seus clients i amics

BONES FESTES

QUE NO S'APAGUI MAI LA FLAMA DEL NOSTRE ESPERIT

Bon Nadal

CoAliment

Oficina Central
Autovia de L' Ametlla km. 0,400
Apert. Carrers 104
Tels. (93) 870 60 00 - 04 - 08
GRANOLLERS

Centres de Distribució:
GRANOLLERS:
Ctra. Barcelona - Puigcerdà, km. 25,6
Tels. (93) 870 68 00 - 04 - 08

FIGUERAS:
Ctra. Roses, s/n. (Vilatenim)
Tel. (972) 50 44 00

REUS:
Urbn. Rodríguez Hnos.
Bº Fortuny
Tel. (977) 31 33 54

CHIRIVELLA (Valencia)
Ctra. Torrente, 260
Tel. (96) 379 06 00

CASTELLON:
Avda. Villarreal, 6-8
Tel. (964) 21 03 00

végé

Gros Mercat

Avda. de Valls
FIGUERAS
Ctra. Roses, s/n
Tel. (972) 50 43 00

VENDRELL
Ctra. Terragona, s/n
Tel. (877) 64 00 00

GRANOLLERS
C/ Jugo Camp, 18
Tel. (93) 870 21 97

MANRESA
Ctra. Vic km. 280
Tel. (93) 873 00 00

CHIRIVELLA
Ctra. Torrente, 260
Tel. (96) 379 06 00

DENIA
Avda. Gandia, s/n.
Tel. (965) 78 07 35

CASTELLON
Avda. Villarreal, 6-8
Tel. (964) 21 03 00

VINARÓZ
S. Blas eq. Pio XII
Tel. (964) 45 06 56

CUART DE POBLET
Ctra. de Madrid, km. 340'60

BLANES
Ctra. de Gerona, km. 4'400
Tel. (972) 33 30 00 - 33 30 04

OLOT
Ctra. Les Trias, s/n.
Tel. (972) 26 42 50

GERONA
Ctra. de Barcelona, s/n.
Zona La Avellaneda
Tel. (972) 21 69 58

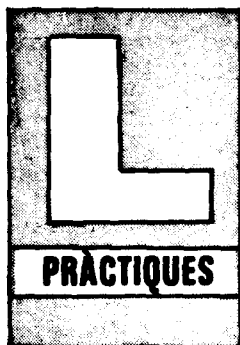
Aliments Congelats **Pocurull-Friman SA**

Especialitats Nadal

Llagostins, Cigales, Gambes • Anec desossat - Plats pre-cuinats
«Tartas» frigoritzades, del nostre assortit de productes

Pinsos GALLINA BLANCA PURINA

una altra festa pels
Conills, Gallines, Pollastres, Vedells, Porcs, Vaques, Gosos, Ovelles i Anyells
Distribuidor: Isidre Pocurull

som
**Auto-Escola
CANO**
aviat ens coneixerà per
**Auto-Escola
SCALEXTRIC**

locals climatitzats • sala de biblioteca •
bar • música ambiental • sala de teòriques
cabines electròniques

PREUS POPULARS

Passeig de Colom, 29
aviat, una nova secció al
Carrer Roger de Flor, 57
GRANOLLERS

ISIDRE POCURULL

Patates

Ous

Arrós

Llegums

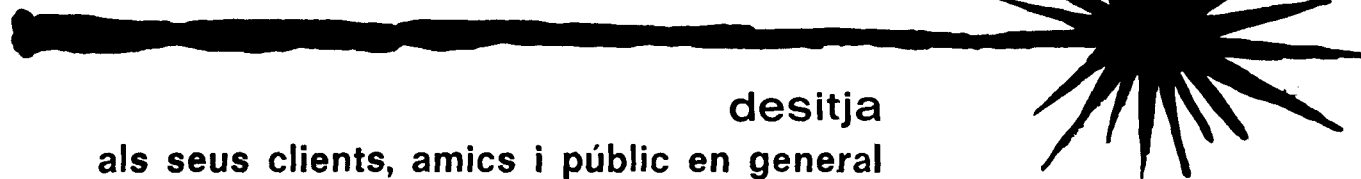
Cambres - Magatzems - Oficines

Avinguda Sant Julià, 2

Telèfons 870 22 80 870 07 48 870 35 91

GRANOLLERS

Grup d'Empreses Pocurull

desitja
als seus clients, amics i públic en general

Felices Festes i Venturós Any 1979

Especialitats TresPins
Plats cuinats
Aliments al natural

Tres productes de...

Conserves PUIG
Granollers

ALTA CONFECCIÓ DE SENYORA ●
● MODELS EXCLUSSIUS
GÈNERES DE PUNT ●

MONTAÑA

BOUTIQUE

Plaça de la Porxada, 35 ●
● Telèfon 870 0456
GRANOLLERS ●

**FERRETERIA
MENAGE**

Sirvent

Granollers

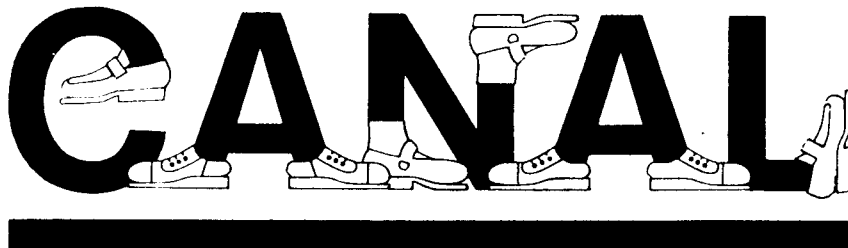
**desitja
als seus clients
i amics
BONES FESTES**

FLORS I VIOLES

JOGUINES

Plaça de les Olles, 10   Telèfon 870 24 13   Granollers

CALÇAT INFANTIL I JUVENIL

**ANSELM CLAVÉ 46
GRANOLLERS
TELÈFON 8708560**

LLIBRES
de Regal
Infantils
Feministes
Ecologistes

**LA GRALLA TÈCNIC
GRALLA GRALLA**

PAPERERIA
Letraset
Taules Dibuix
Compasos
Caixes de Pintures

Museu, 9 - tel. 8702182 GRANOLLERS   St. Jaume, 50 - tel. 8709704

Per Nadal, discos i cassettes

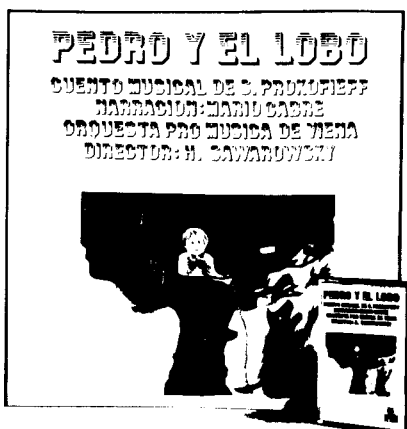
l'Estalvi té premi!

Del 21 al 30 de desembre

ANDALUCIA VIVA

Felipe Campuzano, Manolo Sanlúcar,
Carlos Cano, El Turroneo, Los Rocieros

PEDRO Y EL LOBO

de Serge Prokofieff.

RESSÒ MEDITERRANI

Sisa, Toti Soler, Companyia Elèctrica
Dharma, Jordi Sabatés i Pau Riba

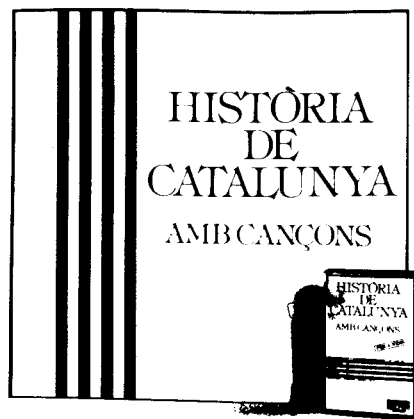
GRANDES EXITOS DEL CINE

Guerra de las Galaxias, Bilitis,
Encuentros en la 3.ª Fase, Annie Hall,
Grease, Nighth Fever, FM, Sergeant Pepper's,
2001 Odisea del Espacio,
New York, New York, Last Waltz,
Por fin ya es viernes.

ADAGIOS IMMORTELS

Adàgios d'Albinoni, Mozart, Pare Anglès
Adàgio religiós de Francois
de Boissvallée.
Adàgio de Marcello, del film
"Anonimo Veneziano".

HISTÒRIA DE CATALUNYA AMB CANÇONS

Guillermina Motta, Josep M. i Toni de
La Trinca, Cor d'Escoles Virtèlia.
Narradora: Àngels Moll.

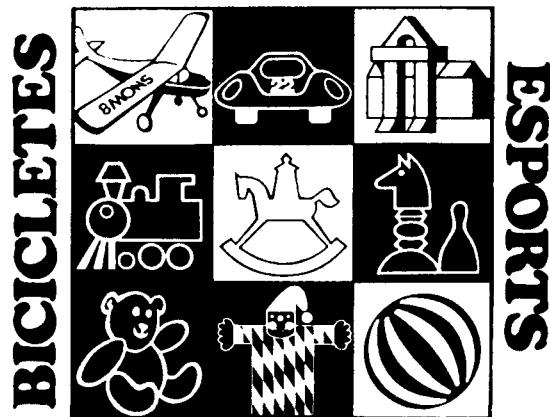

CAIXA D'ESTALVIS DE SABADELL

baró S.A.
CONSTRUCCIONS

Ronda Universitat, 7, 2.^{on}
Tel. 318 32 34
barcelona
Josep Umbert, 84
Tel. 870 23 94
granollers

JOGUINES

Nadal.. Reis..

Anticipeu les compres
Visiteu les nostres exposicions
Reserveu els encàrrecs

SASTRE Plaça Perpinyà, 15 - Generalissim,5

**Sastreria
Camiseria
Confecció**

Masó
GRANOLLERS

Plaça Perpinyà, 3 - Tel. 870 05 95

Coca-Cola da más chispa...

a las excursiones.

Un día al aire libre con buenos amigos.
¡Qué momentos tan agradables!. Y serán más agradables aún,
con el sabor único de una Coca-Cola bien fría.

PER A BANCA CATALANA LA "TERCERA EDAT" ÉS LA PRIMERA

Banca Catalana
creu que qui ha treballat
tota una vida
mereix més rendiment
dels seus estalvis.

Per tal com creiem en el treball i en el futur, pensem que els qui amb el seu treball han fet el nostre present han de poder comptar amb nosaltres.

Amb nosaltres, com a persones i com a Banc, i amb el nostre agraïment.

Banca Catalana ha creat un servei especial per oferir-los una fórmula d'estalvi que doni la rendibilitat més alta possible als seus diners.

Aquest servei i aquesta proposta s'adreça a les persones grans que han deixat de treballar. El nostre desig, el de Banca Catalana, és d'oferir-los l'oportunitat de treure més rendiment del fruit del seu treball.

Veniu i en parlarem.

ESTALVI
3^a EDAT

És just donar més a qui
més devem

BANCA CATALANA